

Europska
komisija

PANORAMA

JESEN 2017. / Br. 62

Poticanje inovacija u regijama

PAMETNA
RJEŠENJA
ZA RAST
I RADNA MJESTA

NAGRADE
REGIOSTARS
ZA 2017.:
24 PROJEKTA
POD SVJETLIMA
REFLEKTORA

Regionalna
i urbana
politika

PANORAMA

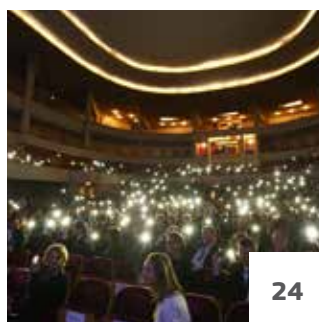
UVODNI ČLANAK	03	PAMETNI POTEZI U SJEVERNOJ SREDIŠNJOJ ŠVEDSKOJ	32
UPOZNAVANJE S NOVOSTIMA O KOHEZIJSKOJ POLITICI: POVJERENICA CORINA CREȚU	04	ŠVEDSKA ZABILJEŽENA FOTOAPARATOM.....	42.
INICIJATIVA #COHESIONALLIANCE	06	NEKOLIKO RIJEČI GRAĐANA EU-A	44
DIONICI RASPRAVLJAJU O KOHEZIJSKOJ POLITICI NAKON 2020.	08	INICIJATIVA INTERREG VOLUNTEER YOUTH.....	46
PAMETNIJI RAST KROZ INOVACIJE EU-A	16	NOVE MJERE ZA RAST I RADNA MJESTA	48
FINALISTI NAGRADA REGIOSTARS 2017.	24	TOČKE PODATAKA: 4 – REGIONALNA ULAGANJA	50
POSLOVANJE U REGIJAMA I GRADOVIMA	28	PROJEKTI IZ PORTUGALA I IRSKE	53
MAPIRANJE GOSPODARSKOG OPORAVKA	30	PROGRAM.....	55

06

16

24

32

U ovom izdanju...

Naglasak je jesenskoga izdanja *Panorame* na inovacijama. U razgovoru s povjerenicom Corinom Crețu donosimo stanje stvari i sljedeće korake u pripremi za kohezijsku politiku nakon 2020. U našem detaljnom regionalnom pregledu predstavljamo sjevernu središnju Švedsku gdje tradicionalne proizvodne industrije nestaju kako bi napravile mjesta za modernije gospodarstvo znanja. Strategije pametne specijalizacije pomogle su im u utvrđivanju područja rasta te navodimo niz projekata koji su imali koristi od ovog novog pristupa.

Tema pametne specijalizacije detaljnije se obrađuje u članku o nedavnoj Komunikaciji Komisije gdje se navodi budućnost ove strategije. Doprinosi dionika iz cijelog EU-a pokazuju kako je već urodila plodom. U nedavno objavljenom izvješću Svjetske banke o poslovanju u Bugarskoj, Mađarskoj i Rumunjskoj uspoređuje se

okruženje koje pogoduje poslovanju u ovim državama članicama s okruženjem u drugim državama diljem svijeta te se navode preporuke za poboljšanja. Dajemo pregled glavnih rezultata.

Također navodimo finaliste ovogodišnjih nagrada RegioStars, predstavljamo još četvero članova inicijative Interreg Volunteer Youths, odjeljak Svojim riječima sadrži priloge iz Finske, Češke Republike, Portugala, Italije i Latvije, a objektivom fotoaparata zabilježeni su projekti koji se provode diljem Švedske.

Želim vam ugodno čitanje.

AGNÈS MONFRET

Voditeljica komunikacijskog odjela, Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku, Europska komisija

UVODNI ČLANAK

„Vjetar se vratio u jedra Europe. Sada nam se ukazala mogućnost koju nećemo uvijek imati. Iskoristimo zamah, uhvatimo vjetar u svojim jedrima”.

Ovim je riječima u svojem ovogodišnjem govoru o stanju Unije predsjednik Juncker pozvao sve Europljane da nastavno na trenutačnu povoljnu situaciju udruže snage i ostvare daljnju integraciju zemalja i građana. Predsjednik Juncker posebice je zagovarao „Uniju jednakosti” u kojoj „ne mogu postojati građani drugog reda”.

Dragi čitatelju, ne postoji rečenica koja bi bolje utjelovila krajnju svrhu kohezijske politike. Jer to je točno ono za što smo radili tijekom posljednjih 40 godina, osiguravajući da svaki europski građanin bez obzira na to gdje živi ima pristup istim mogućnostima i može pod jednakim uvjetima iskoristiti prednosti najvećeg unutarnjeg tržišta svijeta.

Kohezijska politika podržava projekte, nade i snove ljudi u svakoj pojedinoj regiji EU-a, no pozornost je često usmjerena na manje razvijene regije. Zbog tog mi je razloga drago što ovo izdanje časopisa *Panorama* donosi opsežno izvješće o švedskoj regiji Norra Mellansverige. Ove stranice pružaju poticajan uvid u ono što kohezijska politika radi i postiže u ovoj regiji, ali istodobno ocrtavaju jasnu sliku o izvanrednoj europskoj predanosti praktičara kohezijske politike na terenu. Ta me preda-

nost jednako impresionirala prošlog studenog, kada sam imala priliku posjetiti Stockholm i regiju Västmanland.

U biti, taj i ostali posjeti još su me više uvjerali u sposobnost naše politike da osigura konkretne koristi svim regijama EU-a. Kohezijska politika zaista podržava ulaganja u svih 276 regija Europske unije.

U mnogim slučajevima ulaganja donose koristi čak i izvan granica, primjerice kada ih provode poduzeća iz drugih zemalja EU-a. No, to nije sve. Kohezijska politika u osnovi osnažuje europske regije da se zajedno suoče sa zajedničkim izazovima poput globalizacije, tehnoloških promjena i migracije koje niti jedna od njih ne bi mogla sama riješiti. Još jedan način na koji možemo reći, poput predsjednika Junckera, da smo zajedno jači. ■

CORINA CREȚU

Europska povjerenica za regionalnu politiku

RAZGOVOR

Na putu prema kohezijskoj politici u razdoblju nakon 2020.

Nakon obećavajućeg ishoda Kohezijskog foruma prošlog lipnja povjerenica Corina Crețu upoznaje čitatelje časopisa *Panorama* s novostima o pripremama za kohezijsku politiku nakon 2020.

Kohezijski forum predstavljen je kao prekretnica u raspravama o budućnosti kohezijske politike. Kako vidite taj događaj i koji je njegov utjecaj na rasprave?

Forum je bio vrlo uspješan, s više od 700 sudionika iz cijele Europe, uključujući i mnoge predstavnike regija. Opći je konsenzus da je rješavanje razlika i nejednakosti glavni prioritet EU-a. Kohezijska politika ponovno je u središtu europskog programa i ima novi zamah. Ona treba ostati ključna investicijska i inovacijska politika za postizanje pametnog i održivog rasta za sve ljude diljem Europe.

Tri ključne poruke Forumu bile su: prvo, Europa treba manje podjele i više kohezije; drugo, kohezijska politika predstavlja poveznicu koja drži Europu zajedno; i treće, sutrašnja kohezijska politika mora biti fleksibilnija i jednostavnija. Međutim,

moramo postići pravu ravnotežu između osuvremenjivanja naše politike i ne „zatrpanja“ naših korisnika radikalnim promjenama svakih sedam godina.

Nakon što ste zajedno s povjerenikom Oettingerom objavili „Dokument za razmatranje o budućnosti financija EU-a“, puno se govorilo o proračunu kohezijske politike nakon 2020.

U kojoj je fazi debata sada i koja su vaša očekivanja?

Dokument za razmatranje važan je glas u raspravi o budućnosti Unije. Građani EU-a očekuju da će Unija riješiti mnoge nove izazove: migraciju, kontrolu vanjskih granica ili globalizaciju te mnoge dugoročne prioritete: smanjenje društvenih i teritorijalnih nejednakosti, inovacije, ulaganja u infrastrukturu i prijelaz na gospodarstvo s niskom razinom ugljika. Istodobno Brexit znači manje resursa. Stoga se budući proračuni EU-a moraju učinkovitije trošiti na programe s dokazanom dodanom vrijednošću EU-a, istovremeno pružajući više poticaja državama članicama da provedu strukturne reforme.

Dokument uključuje mnoge prijedloge i opcije za reformu fondova EU-a. Među-

tim, on pokreće debatu, ali ne donosi konačne prijedloge ili odgovore. Odgovori će Komisiji pomoći u pripremi prijedloga za sljedeći višegodišnji financijski okvir sredinom 2018.

Komisija svakih sedam godina radi na „pojednostavljenju pristupa i upotrebi kohezijskih fondova EU-a“. Skupina na visokoj razini zadužena za pojednostavljenje za korisnike fondova ESI nedavno je predstavila rezultate svojeg rada. Postoji li stvarni napredak? Koji su sljedeći koraci za programsko razdoblje nakon 2020.?

Stvari su već počele napredovati: na primjer, prijedlozima skupnih propisa proširen je opseg pojednostavljenih troškova. Nadalje, zajedno s nacionalnim revizorima obrađujemo niz preporuka skupine na visokoj razini kako bismo ograničili opterećenje revizije, povećali pravnu sigurnost i utvrdili prakse pozlaćivanja.

Za razdoblje nakon 2020. potrebno nam je radikalno smanjenje kohezijskog zakonodavstva i smjernica. Moramo zadržati elemente koji tu politiku čine jedinstvenom, poput *ex ante* uvjeta, ali bez prodiranja u mikromenađment. Ista se

pravila također primjenjuju na iste vrste intervencija bez obzira na izvore financiranja. Svoja pravila moramo učiniti manje složenima. Stoga nam je potrebna daljnja diferencijacija kako bismo bolje odražavali različite potrebe i potencijale, više rada na ishodima i rezultatima, a ne na fakturama, uz veću upotrebu pojednostavljenih „gotovih“ troškova.

Govori se da je u tijeku formiranje saveza za kohezijsku politiku. Koji su ciljevi toga saveza?

Debate o budućnosti kohezijske politike intenzivirale su se posljednjih mjeseci i to će se vjerojatno nastaviti. Zbog tog sam razloga prošlog svibnja, zajedno s povjerenikom Thyssenom, predložila da svi dio-nici kohezijske politike sudjeluju u „širokoj koaliciji za podizanje profila“ naše politike. Cilj je bio udružiti snage i pokazati koliko ta politika pridonosi poboljšanju života europskih građana.

Prije pregovora o budućem financijskom razdoblju, onom nakon 2020., vjerujem da bi takva koalicija mogla biti ključan čimbenik u osiguravanju da se ta neophodna politika i dalje snažno financira u budućnosti. Ako europske regije i gradovi, bolnice, škole, mala i srednja poduzeća, nevladine organizacije, zajedno s pojedinačnim zastupnicima Europskog parlamenta govore jednim glasom i zahtijevaju snažnu kohezijsku politiku nakon 2020., tko im može proturječiti?

Odbor regija izrazio je interes, u najranijoj fazi, za koordinaciju osnivanja i rada tog „kohezijskog saveza“, stoga nije na meni da

govorim što bi on trebao raditi. Međutim, vjerujem da bi se glas takvog širokog saveza mogao čuti pokretanjem, na primjer, internetske peticije ili prikupljanjem vrlo kratkih videoporuka korisnika (učitelji, korisnici tramvaja, gradonačelnici, poslovni ljudi itd.) u kojima navode zašto, na svojoj razini, podupiru snažnu kohezijsku politiku.

Kako kaže izreka: „Praksa će pokazati“. Drugim riječima: neka se glas onih koji su u praksi doživjeli prednosti kohezijske politike u svojoj regiji glasnije čuje!

Europski tjedan regija i gradova održat će se 9. – 12. listopada. Što biste poručili tisućama sudionika koji dolaze u Bruxelles?

Snaga ove politike leži u predanosti, znanju i strpljivom radu tisuća praktičara diljem naših regija. Želim ih zamoliti da sve to ponesu sa sobom, podijele s nama i pronadu nadahnuće u međusobnim razmjenama. Upravo je samo srce Europe ono koje tuče u tim prekograničnim interakcijama. ■

“Moja je ambicija tu inicijativu učiniti što opipljivijom i vidljivijom kako bi doprla do najvećeg mogućeg broja lokalnih, regionalnih, nacionalnih i europskih izabраниh predstavnika i više od toga, kako bi doprla do svih onih koji osjećaju dodanu vrijednost kohezijske politike svakoga dana.”

Promicanje snažne, učinkovite i vidljive kohezijske politike

Karl-Heinz Lambertz, predsjednik Europskog odbora regija, objašnjava kako nedavno pokrenuta inicijativa #CoesionAlliance nastoji podići svijest europskih građana o glavnoj investicijskoj politici EU-a.

Ove je godine Europska unija nesumnjivo izbjegla dvije populističke i osobito opasne prijetnje svojem jedinstvu u Nizozemskoj i Francuskoj. Dokaz njezine želje za reformom vidljiv je na najvišoj razini u njezinim razmišljanjima o budućnosti Europe, no danas se nalazi na raskrižju.

Uloženi su naponi kako bi se provela reforma, ponekad na bolje, ali „stare” politike i dalje predstavljaju prijetnju – ponajprije kohezijska politika i zajednička poljoprivredna politika. Istodobno se pojavljuju novi izazovi, poput Brexita ili potrebe za većom sigurnošću građana, obrane, upravljanja migracijama i izbjeglicama i vanjske politike.

U ovoj bi situaciji bilo pogrešno odabrati pogrešne ciljeve, zbog čega Europski odbor regija (OR) brani snažnu, učinkovitu kohezijsku politiku koja je vidljiva građanima.

Kako bi je bolje branio, pokrenuta je inicijativa #CoesionAlliance, odnosno Savez za koheziju. Svijest o kohezijskoj politici među širom je javnosti premalena, bez obzira na to što je riječ o glavnoj investicijskoj politici EU-a. Doista, postoji tendencija zaboravljanja kako bi Europa izgledala bez te politike.

Brojke govore sve

Kao što je istaknuto u dokumentu za razmatranje o budućnosti financija EU-a, ne smijemo zaboraviti da je kohezijska politika za razdoblje od 2007. do 2013. pružila financijsku pomoć za 121 400 novoosnovanih poduzeća i otprilike 400 000 malih i srednjih poduzeća, 94 955 istraživačkih projekata i 33 556 projekata suradnje između malih i srednjih poduzeća i istraživačkih centara, 41 600 novih dugoročnih radnih mjesta povezanih s istraživanjem, 1500 km poboljšane željezničke pruge u transeuropskoj prometnoj mreži i u konačnici 49,7 milijuna sudjelovanja u intervencijama usmjerenima na poboljšanje ljudskog kapitala, a od čega je gotovo polovina rezultirala stjecanjem novih vještina.

Euroljani smatraju da je Europa koja pruža zaštitu, posebice od negativnih učinaka globalizacije, utjelovljena u svojoj kohezijskoj politici. Nije slučajnost da potpora građana toj politici stalno raste, što dokazuje nedavna anketa Eurobarometra iz lipnja 2017. u kojoj 78 % građana smatra da regionalna ulaganja EU-a pozitivno utječu na njihov grad ili regiju.

Ta je zaštita opipljiva – brojke govore same za sebe – no kohezijska politika ostaje jedna od najnapadanijih europskih politika u kontekstu u kojemu se u budućnosti očekuje drastično smanjenje višegodišnjeg financijskog okvira (VFO), osobito kao rezultat izlaska Ujedinjene Kraljevine iz EU-a.

Moja je analiza sljedeća: sam OR ne može braniti tu politiku i postići očekivane rezultate. Kroz #CohesionAlliance on treba biti katalizator za sve prokohezijske inicijative koje će pustiti korijenje na državnim područjima. Te su inicijative brojne i dobre su kvalitete: gradovi, regije, civilno društvo, gospodarski svijet, udruge i mreže mobiliziraju se kako bi predložili novu kohezijsku politiku za budućnost.

Naime, ideja nije prihvatiti nepromjenjiva načela fiksne politike kohezije. Upravo suprotno, rješenje je dokazati da se kohezijska politika, kako bi se nastavila, mora transformirati oslanjajući se na svoja temeljna načela i čvrsto trojstvo na temelju teritorijalne kohezije, mobilizacije privatnog sektora putem prikladnih financijskih instrumenata i kao dio fleksibilnijeg Pakta o stabilnosti i rastu.

Mišljenje OR-a „u korist snažne i učinkovite europske kohezijske politike nakon 2020.” naglašava takav smjer: proračun koji odgovara našim ambicijama; potvrđivanje načela partnerske

politike na temelju teritorijalnog pristupa; drastično pojednostavljenje postupaka, posebno za upravljanje i kontrolu, na temelju načela diferencijacije i proporcionalnosti; jača povezanost sa strukturnim reformama kroz *ex ante* uvjet; novi pokazatelji za dodjelu sredstava i bolje uvažavanje subregionalnih razlika te poboljšana vidljivost rezultata.

Udruživanje snaga

Oko navedenih načela okupili su se OR i glavna udruženja lokalnih vlasti (CPMR, AER, Eurocities, CEMR, AEBR) kako bi stvorili platformu #CohesionAlliance, a koja bi trebala okupiti sve inicijative koje se mogu identificirati među navedenim općim načelima. Zahvaljujući tome OR može postati institucionalni glasnogovornik državnih područja i zahtjeva građana u pregovorima o budućem VFO-u te u izradi budućih propisa kojima će se voditi upotreba europskih strukturnih i investicijskih fondova.

Nakon usvajanja mišljenja OR-a 12. svibnja 2017. i pokretanja velike inicijative #CohesionAlliance 18. svibnja, tu ćemo platformu politički pokrenuti povodom Europskog tjedna regija i gradova 9. listopada.

Moja je ambicija ovu inicijativu učiniti što opipljivijom i vidljivijom kako bi dosegla najveći mogući broj lokalnih, regionalnih, nacionalnih i europskih izabраниh predstavnika i više od toga, kako bi dosegla sve one koji osjećaju dodanu vrijednost kohezijske politike svakoga dana.

Zbog tog razloga taj će savez biti središnja tema sastanka 10. listopada između odbora Europskog parlamenta za „regionalni razvoj” i Odbora za „teritorijalnu koheziju” OR-a. Osim povjerenici Crețu, te poruke bit će važno 15. studenoga prenijeti Vijeću za opće poslove 15. studenog kako bi nastavili podizati svijest onih država članica koje će donositi odluke o proračunu, a koje su ključne za budućnost Europe.

Udružiti ćemo sve svoje energije sa Savezom kako bismo zaštitili kohezijsku politiku u interesu svih Europljana. ■

SAZNAJTE VIŠE

<http://cor.europa.eu/hr/Pages/home.aspx>

PANORAMA
pozdravlja vaše
doprinos!

U svjetlu budućeg sedmog kohezijskog izvješća, rubrika „Svojim riječima” ovog izdanja posvećena je većem broju doprinosa dionika na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini aktualnim i ključnim raspravama o kohezijskoj politici nakon 2020. godine.

Panorama pozdravlja vaše doprinose koje možemo objaviti u narednim izdanjima. Obratite nam se za dodatne informacije o rokovima i smjernicama za svoj doprinos: regio-panorama@ec.europa.eu

Kohezijska politika nakon 2020. godine – složena kombinacija prioriteta

Portugal čvrsto podupire zadržavanje snažne kohezijske politike, s odgovarajućim resursima za postizanje njezinih glavnih ciljeva: omogućavanje državama članicama i regijama da se približe razvojnim standardima Europske unije.

Pedro Marques
Ministar planiranja
i infrastruktura, Portugal

U tu svrhu važno je održati čvrst proračun EU-a, tražeći nova rješenja u kontekstu rasprave o vlastitim resursima Europe (ne možemo zanemariti doprinos Montijeva izvješća) koja zadovoljavaju rezultate Brexita i, naravno, financiranje novih izazova i politika.

Kohezijska politika mora sve više jačati svoj fokus na konkurentnost podržavanjem inovacija, vještina i zaposlenosti kao ključnih čimbenika stvarne konvergencije i trajne kohezije.

No, ovaj pristup treba dopuniti posebnim alatima za potporu konvergenciji kohezijskih zemalja. Također treba očuvati fokus na planiranje i rezultate.

Treba održati i ojačati *ex ante* uvjete te, ako je potrebno, stvoriti *ex post* uvjete, uz „poticaje” za stimulaciju konvergencije najmanje razvijenijih država članica.

Slična ugovorna logika trebala bi usmjeravati dublje i manje birokratsko zajedničko upravljanje između Europske komisije i država članica, na temelju „punomoći”. U kontekstu ugovaranja rezultata ima još prostora za jačanje veze između nacionalnih reformskih programa i provedbe strukturnih fondova.

Kako bismo to učinili s jedne strane trebamo uskladiti politike i mjere za potporu konkurentnosti za konvergenciju i zapošljavanje, a s druge strane ostale usmjerene na poboljšanje teritorijalne konkurentnosti i kohezije.

U početku bi se politike trebale fokusirati na: inovacije i znanje kako bi se osigurali

uvjeti poslovne konkurentnosti i razvoj znanstvenih i tehnoloških temelja za obnovljene strategije utemeljene na inovacijama; i na kvalifikacije, osposobljavanje i zapošljavanje kako bi se osigurala dostupnost ljudskih resursa s potrebnim vještinama za gospodarski i društveni razvoj i unaprjeđenje.

S druge strane, politike i mjere usmjerene na teritorijalnu konkurentnost i koheziju trebaju se usredotočiti na: (i) energiju i klimatske promjene, osiguravanje uvjeta za smanjenje ovisnosti o energiji; (ii) gospodarstvo mora, jačajući svoj strateški potencijal (uključujući morsku granicu); (iii) jačanje veze s globalnim mrežama i tržištima, poticanje konkurentnosti i atraktivnosti urbanih regija te njihove socijalne kohezije; i (iv) dodatno se usredotočiti na rijetko naseljene i prekogranične teritorije, za jačanje prekogranične suradnje i njihove konkurentnosti iskorištavanjem endogenih resursa.

Ukratko, to je složena kombinacija prioriteta kojima se kohezijska politika mora baviti, pripremom gospodarstava Europe na suočavanje s neizbježnim strukturnim gospodarskim promjenama u kontekstu globalizacije i digitalne transformacije, istodobno održavajući smjer prema kontinuiranom smanjenju teritorijalnih nejednakosti. ■

Kohezijska politika nakon 2020. godine: jednostavnija za svakoga

Kohezijska politika postavlja temelje pozitivnih promjena u socioekonomskom razvoju država članica. Znatno je smanjila razlike među regijama i na administrativnoj razini. Nadalje, pridonijela je i velikom rastu u EU-u. U narednim mjesecima imat ćemo puno posla s pripremom okvira kohezijske politike za iduće programsko razdoblje (nakon 2020.). Na što bismo se trebali usredotočiti?

Kohezijska politika, sa svojim intervencijama usmjerenima na dobro ciljani razvoj država članica, jača konkurentnost regije, pridonosi stvarnoj konvergenciji unutar EU-a i podržava dovršetak jedinstvenog tržišta. Kao glavna investicijska politika EU-a kohezijska politika mora ostati stabilan i snažan instrument usredotočen na regionalni razvoj u budućnosti.

Smatram da se ta politika mora temeljiti na dugoročnoj strategiji i upravljanju na sve tri razine njezine provedbe – europskoj, nacionalnoj i regionalnoj/lokalnoj. Dobro upravljanje preduvjet je za prijateljsko investicijsko okruženje, učinkovitu apsorpciju i postizanje strateških ciljeva. Nadalje, omogućuje fleksibilan odgovor na nepredviđene globalne i europske izazove koji bi mogli utjecati na naše živote u EU-u.

Potrebni su nam instrumenti EU-a kojima svaki pojedini građanin rezultate može vidjeti u svakodnevnom životu. U budućnosti postoji mogućnost učiniti kohezijsku politiku još vidljivijom i razumljivijom u svakoj državi članici. Bolja koordinacija, jednake komplementarnosti i pronalaznje sinergija među različitim programima potpore EU-a dodatni su izazov za politiku nakon 2020.

Karla Šlechtová
Ministrica regionalnog razvoja,
Češka Republika

Provedba kohezijske politike mora biti usmjerena na mrežu uz sudjelovanje teritorijalnih partnera i poduzeća jer se suradnja mora provoditi horizontalno i vertikalno. U Češkoj Republici naše ministarstvo u potpunosti provodi platforme otvorenog partnerstva gdje dionici imaju priliku raspravljati o budućnosti kohezijske politike. Nadalje, potičemo rasprave o multinacionalnim platformama za stvaranje temelja za buduće odluke i spremni smo za njih.

Zaključno, trebali bismo sada iskoristiti priliku naglašavanja važnost kohezijske politike. Sve države članice moraju surađivati s Komisijom kako bi je oblikovale za budućnost, osvrtnjem na naučene lekcije i obnovom povjerenja na svim razinama. Jednostavniji sustav provedbe s manjim administrativnim opterećenjem mogao bi postati stvarnost te se zalažemo za razvoj takvog sustava. Drugi važan aspekt predstavlja usredotočenost na zajedničko upravljanje, a koje je manifestacija zajedničkih obveza i jača političko vlasništvo između Komisije i država članica. ■

Kohezijska politika može se uspješno nositi s novim strateškim izazovima

Kohezijska politika najproduktivniji je instrument na razini EU-a koji može donijeti stvarne strateške promjene koje zahtijevaju naši građani. One se mogu postići samo osiguravanjem dovoljnih sredstava, povećanim domaćim vlasništvom i znatno ublaženim regulatornim pristupom.

Dana Reizniece-Ozola
Ministrica financija, Latvija

Zahvaljujući uglavnom financiranju kohezijske politike, baltičke su zemlje bile među najboljima u smislu konvergencije. Od ulaska u EU BDP po glavi stanovnika Latvije u usporedbi s prosječnom stopom EU-a povećao se s 47 % (2004.) na 65 % (2016.), što je ključan napredak. Europski strukturni i investicijski fondovi igrali su važnu ulogu u prevladavanju krize – u razdoblju

od 2008. do 2015. rast BDP-a povećavao se u prosjeku za 1,3 % godišnje.

Međutim, unatoč dosadašnjem uspjehu politike, Latviji bi trebalo dugo vremena da dosegne prosjek EU-a u smislu BDP-a po glavi stanovnika. Ti rokovi ne zadovoljavaju očekivanja građana i rezultiraju razočaranjem i sve većim euroskepticizmom – i u manje razvijenim i u razvijenim regijama.

Sama kohezijska politika može se uspješno nositi s novim strateškim izazovima s kojima se EU susreće. Stoga bi bilo vrlo nepromišljeno podcijeniti važnost kohezije. Trebalo bi je bolje usmjeriti i upotrebljavati za podupiranje mjera koje imaju opipljiv učinak na potencijalni rast, povećanje konkurentnosti, produktivnost i omogućavanje gospodarske transformacije.

Jedan od glavnih razloga uspjeha kohezijske politike u Latviji jest što smo rano prepoznali važnost tih sredstava pri donošenju strateških reformi. Po meni je to snažan argument za daljnje usko povezivanje kohezijske politike sa strukturnim reformama. Međutim, kako bi ta veza postala učinkovitija treba ispuniti nekoliko preduvjeta.

Samu kohezijsku politiku trebala poboljšati kako bi postala instrument s još većom strateškom važnošću. Mehanizme za ostvarivanje treba revidirati i radikalno pojednostaviti – dosadašnji pokušaji pojednostavljenja nisu doveli do stvarnog pojednostavljenja. Trenutačno

u četvrtoj godini tekućeg programskog razdoblja diljem EU-a vidimo vrlo malo napretka na terenu jer se nacionalne i regionalne administracije još uvijek pokušavaju uhvatiti u koštac sa svim birokratskim postupcima.

Ključan element je povjerenje. Ako neka zemlja ili regija neprekidno dokazuje da je u stanju učinkovito i pametno upotrebljavati sredstva, treba joj ukazati povjerenje da će uspostaviti učinkovite postupke nadzora i donijeti vlastite strateške odluke za provedbu najbolje kohezijske politike. ■

“Jedan od glavnih razloga uspjeha kohezijske politike u Latviji jest što smo rano prepoznali važnost tih sredstava pri donošenju strateških reformi. Po meni je to snažan argument za daljnje usko povezivanje kohezijske politike sa strukturnim reformama.”

Slučaj za zajedničku kohezijsku politiku

Kohezijska politika koja uključuje sve regije – najsnažnije i najslabije – ključna je za uspjeh Europske unije.

Europske su regije glavni oslonac Europske unije – u političkom, ekonomskom, društvenom i kulturnom smislu. Neprekidna snažna potpora regija nakon 2020. stoga je od ključne važnosti za uspjeh Europe. Europski strukturni i investicijski fondovi (fondovi ESI) omogućuju nam stvaranje stvarnog poticaja i povećanje ulaganja. Oni poticanjem suradnje osiguravaju smislenost Europe i njezinu dostupnost građanima.

Beate Merk
Državna ministrica za europske poslove i regionalne veze Bavorske, Njemačka

Od samog početka Bavarska je zauzela stav o reformi fondova ESI-a koja će se održati nakon 2020. Naša glavna briga, koju dijelimo s ostalim europskim regijama, jest sačuvati odgovarajuću razinu fondova ESI-a za sve europske regije. To je osobito slučaj za razvijene regije, poput Bavorske, kako bi njihova jača regionalna

izvršnost i dalje donosila korist njihovim manje razvijenim susjedima kroz povećanu potražnju i dodatnu dodanu vrijednost. Zajednička europska politika potpore Europu povezuje, umjesto da je dijeli na „donatore” i „primatelje”.

Snažne regije poput Bavorske imaju više za ponuditi od samo rastućih gradova. Konkretno, regije koji graniče s Češkom Republikom dio su strukturno slabijih područja, a time i prioritetna područja za intervenciju Europskog fonda za regionalni razvoj.

Regionalna politika EU-a toliko nam je važna jer izravno utječe na ljude u Bavorskoj i drugim europskim regijama. Mnogi se projekti u Bavorskoj mogu provesti samo zahvaljujući fondovima EU-a. Za razliku od kratkoročnih mehanizama upravljanja kriznim situacijama, fondovi ESI osiguravaju dugoročno financiranje tijekom cijelog razdoblja financiranja, s unaprijed utvrđenim sredstvima i resursima. To omogućuje visok stupanj planiranja i financijsku sigurnost. Također omogućuje ostvarivanje važnih paneuropskih ciljeva koji ne moraju nužno davati brze rezultate, već umjesto toga zahtijevaju dugoročniju političku izdržljivost. Dugoročne, održive fondove ESI na temelju bespovratnih sredstava ne treba zamijeniti selektivnim, kratkoročnim instrumentima financiranja. Umjesto toga treba održati stratešku, zajedničku strukturu financiranja projekata usmjerenu na rezultate.

„Izgradnja mostova, a ne zidova” mora biti europski moto nakon 2020. Sve strane trebale bi surađivati bez stvaranja nepotrebnih podjela. To zahtijeva još jaču pre-

kograničnu suradnju. Programi Interreg dali su neosporan doprinos integraciji Europe. Rad sa susjedima lokalnim ljudima jasno dokazuje dodanu vrijednost stabilne Europe – pogranična područja prošlosti postala su sastajališta budućnosti.

Također treba ojačati nove političke pristupe, kao što su makroregionalne strategije, i stvoriti daljnje sinergije u transnacionalnim programima EU-a. Kao predsjedateljica Strategije EU-a za alpsku regiju (EUSALP) Bavarska je predana jačanju makroregionalnih strategija EU-a nakon 2020. Također je snažno predana ograničavanju birokratskog opterećenja u politici financiranja, čime se jača samopouzdanje, a istodobno osigurava da regionalna pomoć zadrži svoju dodanu vrijednost.

Europska kohezijska politika pravi je odraz europske solidarnosti, odnosno jači podupiru one slabije. Bavarska to razumije i cijeni. Sama je iskusila solidarnost drugih na putu od poljoprivredne države do zemlje inovacija. Danas bavarska poduzeća surađuju s partnerima diljem Europe. Strateška europska regionalna politika stoga obuhvaća sve europske regije, uključujući i one razvijene. To je jedini način na koji možemo ojačati socijalnu i regionalnu koheziju unutar država članica i između njih, uz istodobno poticanje gospodarskog uspjeha svih regija. Tamo gdje u tome uspijemo i gdje lokalni ljudi svjedoče konkretnim uspjesima europske suradnje, građani će obnoviti povjerenje u EU. ■

Uključivanje regija i očuvanje solidarnosti

Učinkoviti procesi unutar kohezijske politike, poput pametnih strategija specijalizacije i Programa za gradove, moraju se pojačati u razdoblju nakon 2020.

Sonja Palhus, Voditeljica međunarodnih poslova, Regionalno vijeće jugozapada, Finska

Danas regija jugozapadne Finske dobro napreduje. To nije uvijek bio slučaj, no gospodarski rast

postupno jača zahvaljujući sve većim ulaganjima, posebno u plavi i proizvodni sektor. Osim tog pozitivnog razvoja, rast regiji nameće nove vrste izazova, što znači da treba osigurati financijske instrumente i stabilne temelje za taj rast.

Zahvaljujući njezinu položaju u srcu Baltičkog mora, regija je prirodno okruženje u kojemu se akteri jugozapadne Finske mogu uključiti u i provoditi Strategiju Europske unije za regiju Baltičkog mora (EUSBSR). Ta makroregionalna strategija osigurala je vrlo relevantan okvir za prekograničnu suradnju, s obzirom da su pomorske granice uvijek bile važan čimbenik u regiji.

Regionalno vijeće jugozapadne Finske domaćin je jedinom upravljачkom tijelu Interrega u Finskoj – središnjem baltičkom programu – i stoga izravno svjedoči dodatnoj vrijednosti aktivne prekogranične suradnje temeljene na rezultatima. Suradnja uz podršku kohezijskih fondova na zajedničkim izazovima i prednostima rezultira novim idejama i rješenjima za regiju, a također će imati snažnu podršku u budućnosti.

Kohezijska politika nakon 2020. povećava očekivanja među regionalnim pokretačima razvoja. Postoji značajna potreba za europskom kohezijskom politikom nove generacije, ali reforma se ne smije svesti na tehnički aspekt i mora sustavnije pristupiti održivom regionalnom gospodarskom, društvenom i ekološkom razvoju.

Tematsku koncentraciju trebaju pratiti agilnost i fleksibilnost. Kako bi se provele vizije regija i razumijevanje potrebnih radnji, zahtijevaju se pojednostavljenje i fleksibilnost postupaka. Potrebna je veća fleksibilnost bez povećanja mogućnosti da Komisija ili države članice povuku sredstva iz regije.

Konačno, imajući na umu srž kohezijske politike, treba očuvati uključivanje svih regija i solidarnost. ■

Kohezijska politika važan je instrument solidarnosti EU-a

Kohezijska politika mora igrati vidljivu ulogu – i u financijskom smislu – u svim regijama Europske unije, posebno za potporu mjerama s jasnom dodanom vrijednošću EU-a.

Kohezijska politika glavni je izvor financiranja ulaganja, posebice u regijama u nepovoljnom položaju. No, i u razvijenim regijama, ona pruža snažan poticaj gospodarskom razvoju i inovacijama.

Do sada je kohezijska politika u Koruškoj bila usmjerena na istraživanje i razvoj te inovacije. Nadalje, treba slijediti pristup tematske koncentracije – posebno u razvijenim regijama – kako bi postojala mogućnost reagiranja na nove izazove.

Međutim, kako bi bila uspješna i predstavljala pravi instrument solidarnosti, kohezijsku politiku treba reformirati. To se posebno odnosi na regije u kojima fondovi ESI daju relativno mali doprinos regionalnom i gospodarskom razvoju.

Ta bitna reforma treba uključivati stvarnu provedbu razmjernosti i slijediti načela supsidijarnosti. Nadalje, treba provesti stvarno i opsežno pojednostavljenje te mora postojati usklađenost s drugim područjima politike (npr. Obzor 2020.).

Za Korušku, koja je klasična pogranična regija, također je vrlo važno nastaviti s europskom teritorijalnom suradnjom (Interreg) u sve tri dimenzije (prekograničnoj, transnacionalnoj i međuregionalnoj). Taj stvarami instrument europske integracije i suradnje često je jedina mogućnost da

Armin Schabus
koordinatorkoordinator programa EU-a,
Ured Koruške pokrajinske vlade,
Austrija

regije – posebno one male – pronađu prava rješenja za nove izazove.

Pod dodanom vrijednošću makro-regionalne strategije (EUSALP, EUSDR) također bi trebalo smatrati važnim instrumentima

suradnje i strateškog političkog umrežavanja. Razvoj strateških ciljeva trebao bi olakšati provedbu integriranog pristupa utemeljenog na regionalnim izazovima.

To uključuje nastavak (i pojednostavljenje) pristupa za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice (CLLD). Koruška je započela razdoblje 2014. – 2020. provedbom pristupa CLLD u programu Interreg Italija-Austrija kao ambiciozne pilot-aktivnosti u prekograničnom regionalnom razvoju i kao nastavak pristupa LEADER. Ozbiljno traži da instrument CLLD bude dostupan i nakon 2020. godine. ■

Zašto nam je potrebna snažna kohezijska politika

Europa je suočena s izazovima s više strana, uključujući i njezinu kohezijsku politiku koja se trenutačno dovodi u pitanje.

Dok su rasprave u Europskom vijeću i Komisiji u tijeku, pozicija gradova i regija je jasna. Smatramo da ne bi trebala ostati samo jedna od temeljnih politika EU-a već i da je treba ojačati.

Dakle, zašto se zalažemo za kohezijsku politiku? Zato što ljudima pokazuje da EU brine o njima. U razdoblju od 2007. do 2013. omogućila nam je stvaranje više o 60 000 radnih mjesta samo u Italiji.

To je samo jedan primjer koji pokazuje kako kohezijska politika unosi promjene na području Europe.

Zbog tog razloga Vijeće europskih lokalnih i regionalnih jedinica (CEMR) zagovara zaštićeni proračun kako bi se bogatim i siromašnim regijama omogućilo da odgovore na najteže izazove, poput migracije i klimatskih promjena.

Međutim, održavanje kohezijske politike kao takve nije dovoljno: pristup sredstvima treba pojednostaviti kako bi područja s manje resursa također imala koristi od njih.

Stefano Bonaccini
Predsjednik regije Emilia-Romagna i predsjednik Vijeća europskih lokalnih i regionalnih jedinica (CEMR)

Prije svega, buduća kohezijska politika mora biti osmišljena u suradnji s europskim područjima. Kako bi to bilo moguće potrebno je započeti dijaloge na licu mjesta sa svim lokalnim i regionalnim vladama, njihovim predstavničkim udrugama i drugim dionicima. Oni se posebice trebaju baviti utjecajem trenutačne kohezij-

ske politike, njezinom dodanom vrijednošću i načinima njezina poboljšanja.

Ti će se dijalozi odvijati u idealno vrijeme za razmišljanje o budućnosti Europe. Zapravo, nedavno smo zauzeli stajalište koje odražava lokalnu i regionalnu viziju Europe u godinama koje dolaze. Kao

predsjednik CEMR-a pozivam institucije EU-a da se uključe u konstruktivni dijalog s lokalnim vlastima. Također pozivam lokalne vlasti da u te rasprave uključe ideje i prijedloge o tome kako bolje uskladiti EU s lokalnim potrebama. ■

Inovacije i strateško programiranje za poduzeća

Kohezijska politika tradicionalno pruža djelotvoran instrument i značajna sredstva za velike izazove konkurentnosti, inovacija i socijalne kohezije s kojima se europske regije moraju nositi.

Massimo Sabatini
Direktor regionalne politike
i teritorijalne kohezije,
Confindustria, Italija

potaknut će ulaganja i konsolidaciju malih i srednjih poduzeća. Na isti način, buduća kohezijska politika bit će u mogućnosti promicati povoljnije proizvodne kontekste za poduzeća, javnu upravu bližu njihovim potrebama i sveukupno poboljšanje javnih aktivnosti za razvoj, putem mehanizama kao što su *ex ante* uvjeti koji će se održavati i postati koncentriraniji.

Kohezijska politika može odgovoriti teritorijima u skladu s njihovim potrebama i potencijalima. Nakon 2020. ti će se izazovi intenzivirati i stoga je neophodno da Europska unija očuva i učvrsti glavni instrument koji joj je na raspolaganju za promicanje javnih i privatnih ulaganja, skladan rast na svojim državnim područjima i smanjenje razlika.

Confindustria smatra da je ova politika odlučujuća za izgradnju šireg europskog projekta mira i gospodarskog rasta, a posebno za rješavanje konkurentnih izazova s kojima se europska industrija mora suočiti. Sastavni elementi takozvane „četvrte industrijske revolucije” – tj. inovacije u proizvodnji, znanstvenom i tehnološkom istraživanju, digitalizaciji

proizvodnih procesa i razvoju vještina – moraju biti u mogućnosti pronaći odgovarajuće resurse i instrumente u budućoj kohezijskoj politici. Također mora proširiti ispitivanja s instrumentima kao što je Obzor 2020. na sve veći broj poduzeća.

Suradnja među europskim državnim područjima s komplementarnim specijalizacijama može ravnomjernije pridonijeti rastu konkurentnosti, a ispravan omjer između bespovratnih sredstava i zajmova

Za sve to potrebna je reformirana i pojednostavljena politika, više usredotočena na manji broj prioriteta i mjerljive rezultate, koju treba odabrati od regije do regije iz zajedničkog izbornika, prema načelu veće supsidijarnosti. To znači da se provedba i kontrola sve više prenose

na nacionalnu i regionalnu razinu, a čime se djelovanje Europske unije koncentriraju na strategiju i strateško programiranje.

Sve to zahtijeva visoku razinu povjerenja između uključenih institucija te učinkovito i kvalificirano partnerstvo koje, u fazi

definiranja pravila, zna kako pojednostaviti politiku s gledišta primarnih korisnika, tj. poduzeća. ■

Kohezijska politika Europi može pomoći u rješavanju pitanja stanovanja

Nedostatak povoljnog stanovanja i posljedična isključenost jedan je od ključnih rizika s kojima se susreću naši gradovi, regije i društva u cjelini, zbog čega je financiranje socijalnog stanovanja ulaganje koje ima velik utjecaj na društvo.

Neadekvatni stambeni troškovi naše gospodarstvo godišnje koštaju 195 milijardi eura (Eurofound), dok je 2016. zabilježeno najveće povećanje cijena od krize (Eurostat). Ljudski i gospodarski troškovi ovog neuspjeha politike i prevelikog oslanjanja na tržište postaju veliko opterećenje. Kohezijska politika EU-a mogla bi poduzeti više za rješavanje ovog izazova naslanjanjem na inovativne i postojeće pristupe koji daju rezultate.

Bez obzira na to o kojem se društvenom izazovu raspravlja, odgovor je pristup kvalitetnom, povoljnom stanovanju. Sta-

novanje definira život osobe jer je integrativno dobro, povezano sa zdravljem, gospodarskom i energetsom sigurnošću, prometom, obrazovanjem i zapošljavanjem. Također utječe na profil susjedstva i izravno utječe na socijalnu koheziju.

Kao predstavničko tijelo javnog, kooperativnog i socijalnog stanovanja diljem kontinenta, organizacija Housing Europe (www.housingeurope.eu), zajedno s Međunarodnom unijom stanara i Delphisom, sastavila je, kroz Europsku nagradu za odgovorno stanovanje (www.responsible-housing.eu), bazu podataka načina na koje te udruge pokazuju predanost vrijednostima koje stvaraju društveno inovativna rješenja. Istodobno, naglašavaju lokalni društveni utjecaj u smislu održivosti okoliša, dobrog upravljanja i dobrih odnosa s dionicima te odgovornog upravljanja ljudskim resursima.

Paralelno, stambeno partnerstvo Programa EU-a za gradove, kojemu je partner Housing Europe, napravilo je prve korake u alatu za povoljno stanovanje.

Sorcha Edwards
Glavna tajnica,
Housing Europe

To predstavlja širok raspon rješenja koja se provode diljem Europe u cilju rješavanja izazova stanovanja na povoljan način, sada i dugoročno, iz perspektive gradova, donositelja i kreatora politike.

U narednim godinama bit će ključno da kohezijska politika dodatno podrži ta pozitivna iskustva i pomogne Europi da provodi odgovorno stanovanje kako bi koristili imali svi građani. Zbog toga je ključna jednostavnost pristupa sredstvima za osobe angažirane na terenu. Mogućnost kombiniranja bespovratnih sredstava i zajmova (strukturni fondovi, zajmovi EIB-a, Europski fond za strateška ulaganja i sl.) od presudne je važnosti. ■

Pametniji rast za europske regije kroz inovacije

Globalizacija, automatizacija, nove tehnologije i dekarbonizacija utječu na radna mjesta, industrijske sektore, poslovne modele i način na koji poimamo gospodarstvo i društvo.

Europa prolazi kroz važno razdoblje promjena. Globalizacija, automatizacija, dekarbonizacija, nove i digitalne tehnologije: sve to utječe na radna mjesta, industrijske sektore, poslovne modele, gospodarstvo i društvo u cjelini.

Budući izazov za regije EU-a mogućnost je natjecanja na globalnoj razini s drugim najnaprednijim i novim gospodarskim snagama jer su više nego ikad dijelom globaliziranog svijeta. Regije stoga trebaju pronaći načine kako bi postale otpornije i konkurentnije poduzimanjem konkretnih mjera na razini EU-a, na nacionalnoj i lokalnoj razini, istodobno osiguravajući zajedničko iskorištavanje pogodnosti globalizacije.

Mnoge su europske regije dobro pozicionirane kako bi iskoristile mogućnosti koje nudi globalizacija. Međutim, u dokumentu za razmatranje Komisije o globalizaciji istaknuto je da podjela prema konkurentnosti i inovativnosti između nekih naprednih regija EU-a i onih manje snažnih postaje sve veća.

Ugrožene regije još se nalaze diljem Europe u južnoj, srednjoj i istočnoj Europi. Inovacije su priznate kao jedan od glavnih gospodarskih pokretača za povećanje broja radnih mjesta.

Utvrđivanje inovacijskog potencijala tih regija i usmjerenost na jačanje njihovih lokalnih snaga, smanjenje razvojnih razlika i povećanje konkurentnosti mogu pomoći u jačanju otpornosti na globalizaciju.

Strategije pametne specijalizacije iznova oblikuju europski rast

Ovdje EU čini razliku primjenom pametne specijalizacije u svakoj regiji. Pametna specijalizacija otvara nove mogućnosti za međuregionalnu suradnju oko zajedničkih prioriteta, međusobno nadopunjujući prednosti regija i preoblikujući europski modela rasta i integracije.

Do sada je uspostavljeno više od 120 strategija pametne specijalizacije, a od državnih fondova i fondova EU-a (uključujući više od 40 milijardi EUR iz Europskog fonda za regionalni razvoj) dobivaju više od 65 milijardi EUR. Očekuje se da će ukupno financiranje pomoći 15 000 poduzeća lansirati nove proizvode, podupirati 140 000 novoosnovanih poduzeća i stvoriti 350 000 novih radnih mjesta do 2020.

Pametna specijalizacija pruža nov način zajedničkog rada na temelju suradnje i inovacija. Regijama i industriji omogućuje osnaživanje lokalnih rješenja, potiče konkurentnost i povećava potencijal rasta kroz ekonomiju razmjera, istodobno stvarajući prosperitet i radna mjesta koja građani Europe očekuju.

“Globalizacija i utjecaj novih tehnologija na društvo i radna mjesta imaju duboke posljedice na svakodnevni život Europljana u svakoj od naših regija, gradova i ruralnih područja. Strategije pametne strategije regijama omogućuju da se održe razvojem vlastitih resursa i pomažu lokalnim poduzećima u pristupu globalnim opskrbnim lancima, posebice u industriji.”

Jean-Claude Juncker, predsjednik Europske komisije

Četiri izazova za poticanje rasta inovacija u regijama EU-a

Svojom se Komunikacijom „Jačanje inovacija u europskim regijama: strategije za otporni, uključivi i održivi rast”¹ Komisija zalaže za jačanje inovativnog rasta i pružanje pomoći regijama da iskoriste mogućnosti koje donose tehnološke promjene i osuvremenjivanje industrije. Komisija je utvrdila četiri glavna izazova za regionalne inovacije te neke pilot-aktivnosti za njihovo rješavanje. Te će aktivnosti biti pokrenute do kraja 2017. u cilju poticanja većih ulaganja u međuregionalne inovacijske projekte i praćenja industrijskog osuvremenjivanja manje razvijenih regija.

1. Povećanje kapaciteta inovacija u manje razvijenim regijama

Regije koje prolaze kroz industrijsku tranziciju suočavaju se s konkretnim izazovima i preprekama, osobito povezanim s fragmentacijom i održivosti infrastruktura za istraživanje i inovacije, nedostatkom odgovarajućih vještina i deindustrijalizacijom. Nekoliko inicijativa i programa financiranja EU-a pomaže im da podupiru velik broj inovacija i proširuju sudjelovanje u istraživačkim i inovacijskim fondovima EU-a. Oni uključuju: TAIX Peer-2-Peer, S3 platforme, Udruživanje i povezivanje programa Obzor 2020., Put do izvrsnosti i inicijativu Regije koje zaostaju. Komisija će kroz pilot-aktivnosti olakšati kombiniranu primjenu postojećih instrumenata EU-a, ubrzati prihvaćanje inovacija i ukloniti investicijske barijere.

2. Povećanje suradnje u inovacijskim ulaganjima po regijama

Strategije pametne specijalizacije, međuregionalna i makroregionalna suradnja mogu regijama pomoći u iskorištavanju postojećih komplementarnosti i izgradnji vrijednosnih lanaca

širog EU-a poticanjem sinergije ulaganja privatnog i javnog sektora te približavanjem inovacija u EU-u tržištu. Pilot-akcije pomoći će međuregionalnim partnerstvima identificirati konkretne poslovne projekte i investicijske mogućnosti.

3. Daljnje reforme sustava istraživanja i inovacija unutar regija

Strukturne reforme i bolji regulatorni i institucionalni okviri ključni su za poboljšanje konkurentnosti i osiguravanje inovacijskih strategija. Komisija će pojačati svoje napore kako bi potaknula države članice da u potpunosti iskoriste potporu EU-a radi olakšavanja izrade i provedbe reformi. To će se postići iskorištavanjem pomoći na zahtjev iz Službe za potporu strukturnim reformama² i Podrške nacionalnim i regionalnim tijelima koji oblikuju inovacijske politike Obzor 2020³. Konačno, Komisija poziva države članice da pojačaju dijalog sa svim zainteresiranim dionicima tijekom europskog semestra.

4. Olakšavanje sinergija između politika i instrumenata EU-a

Velik broj regionalnih, nacionalnih i europskih programa i instrumenata⁴ politike već postoji kako bi se potaknulo inovacije, rast i radna mjesta ili u svrhu promicanja međuregionalne suradnje. Komisija će pomoći nacionalnim i regionalnim vlastima da ih bolje kombiniraju i pojasniti moguće sinergije povezane s javnom nabavom i državnom potporom.

SAZNAJTE VIŠE

<http://bit.ly/2hSukvm>

<http://bit.ly/2xtHjOD>

<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

1) COM(2017) 376 final

2) https://ec.europa.eu/info/departments/structural-reform-support-service_en

3) <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/tags/policy-support-facility/>

4) Zajedničke tehnološke inicijative, javno-privatna partnerstva, Europski institut za inovacije i tehnologiju, savezi znanja i sektorskih vještina u okviru programa Erasmus+, europska strateška partnerstva klastera, Europska poduzetnička mreža, Europska inovacijska partnerstva, Mreže regija novoosnovanih poduzeća, programi Interreg itd.

SNAŽNI I UJEDINJENI U BELGIJI

Sveučilište Université Libre de Bruxelles (ULB) 1994. godine odlučilo se riskirati i osnovalo je biotehnoško središte u Charleroiu u Belgiji. Zahvaljujući podršci Europe i Valonije, 1999. godine inauguriran je Institut za molekularnu biologiju i medicinu (IBMM).

Cilj ULB-a bio je stvoriti biopark koji bi ujedno bio akademsko istraživačko središte i pokretač gospodarskog razvoja grada Charleroija koji je, kao nekadašnji lider u industriji čelika, prolazio potpunu industrijsku transformaciju.

Rizik se isplatio. Danas biopark Charleroi povezuje više od 1100 ljudi unutar:

- > četiri istraživačka instituta: IBMM, Institut za medicinsku imunologiju, Centar za mikroskopiju i molekularno oslikavanje i Laboratorij za istraživanje biologije biljaka;
- > I-Tech-inkubatora koji je odgovoran za stvaranje, privlačenje i podršku rastu poduzeća;
- > HeLSci centra za osposobljavanje koji poduzećima pomaže u rastu razvojem specifičnih programa osposobljavanja; i
- > više od 47 poduzeća, od kojih su neka međunarodna.

Centar za mikroskopiju i molekularno oslikavanje

To je bilo moguće ostvariti zahvaljujući koordinaciji istraživačkih aktivnosti, osposobljavanja, prijenosa tehnologije i industrijskih trendova na razini bioparka. Strategija pametne specijalizacije također je provedena kako bi se potaknuo razvoj na tri područja: imunologija, oslikavanje i stanična terapija.

Ostali odlučujući čimbenici uključuju volju političkih tijela za poticanje rasta u sektoru, prisutnost velikih industrijskih igrača poput GSK Vaccines ili UCB-a u Valoniji te uspostavljanje mreža javnih i privatnih ulagača – poduzeća iz bioparka privukla su više od 650 milijuna eura privatnih ulaganja.

Bez početnog ulaganja ULB-a, EU-a i Valonije biopark ne bi postojao. Međutim, njegov kontinuirani uspjeh također je rezultat jasne strategije, usklađivanja nacionalnih, regionalnih i lokalnih politika te konvergencije javnih i privatnih aktera. Uostalom, belgijski moto jest „jedinstvo čini snagu“!

Dominique Demonté

Direktor BIOPARKA Charleroi Brussels South, Belgija

ULAGANJE U BUDUĆNOST ŠVEDSKE

Švedska regija Västra Götaland jedan je od europskih predvodnika u inovacijama. Druga po veličini regija zemlje sjedište je nekoliko velikih poduzeća kao što su Volvo Cars,

Volvo Group, SKF i Astra Zeneca. Regija je snažna u sektoru istraživanja i inovacija s iznadprosječnom potrošnjom na istraživanje i razvoj te pet uglednih sveučilišta. Industrija je u središtu regionalnog gospodarstva, a regija je testno područje za mnoge nove održive tehnologije.

Volvo 7900 električni hibrid

Pametna specijalizacija sastavni je dio cjelokupne strategije rasta i razvoja, Västra Götaland 2020. Strategija je kao prioritet odredila 13 sektora s naglaskom na šest snažnih područja: znanost o životu, promet, zelena kemija, materijali, tekstil i pomorski sektor. U okviru tematskih programa regija Västra Götaland mnogo ulaže u inovacije i razvoj u tim sektorima, s naglaskom na izgradnju dugotrajnih struktura za suradnju, ispitivanje i demonstraciju. Mnoge od tih struktura nalaze se u šest znanstvenih parkova regije.

Takva ulaganja pridonijela su pripremi regionalnog gospodarstva za gospodarske promjene. Starije, zastarjele industrije, poput tekstilne, uspjele su se transformirati i ostati konkurentne u gospodarstvu znanja.

Proizvodnja tekstila bila je kolijevka industrijskog razvoja u mnogim europskim zemljama, uključujući Švedsku. Tijekom stalnih gospodarskih kriza Švedska je izgubila velik broj radnih mjesta kada se proizvodnja preselila u inozemstvo. No, tekstilna industrija nikad nije napustila grad Borås, glavno središte za proizvodnju tekstila u regiji Vastra Götaland. Poduzeća u regiji zapošljavaju dvije trećine švedskog tekstilnog sektora. Umjesto da se natječu s tvrtkama koje prodaju jeftine majice, inovativna nova poduzeća u Boråsu fokusiraju se na proizvode tržišne niše.

Regija Vastra Götaland također je glavni švedski centar za istraživanje i razvoj održivog prometa, a zapošljava gotovo polovicu automobilske industrije u zemlji. Automatizacija,

elektrifikacija i IKT oprema vozila pripadaju među konkurentne sektore industrije. U regiji je trenutačno u tijeku nekoliko velikih demonstracijskih projekata, uključujući ElectricCity, u kojem se električni autobusi Volvo testiraju u stvarnom životu u floti javnog gradskog prijevoza.

Primjer sinergije između fondova povezanih sa strategijom pametne specijalizacije je Asta Zero, jedinstveni centar za ispitivanje sigurnosti cesta i vozila koji je otvoren 2014. godine. To je ulaganje rezultat regionalnog i nacionalnog financiranja dopunjenog sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj i jedinstvenog ugovora koji je potpisala automobilska industrija obećavajući da će se nekoliko godina koristiti centrom uz plaćanje.

Hanna Blomdahl

Viši službenik, Jedinica za istraživanje i razvoj, regija Västra Götaland, Švedska

RIS3 NA DJELU U SJEVEROISTOČNOJ RUMUNJSKOJ

Bez obzira na to je li u pitanju obrazovanje djeteta, izgradnja mosta između dviju zajednica ili spašavanje života u bolnici s najsuvremenijom tehnologijom, gradimo povjerenje u ljudski napredak kroz regionalno planiranje i upravljanje strukturnim fondovima EU-a. To činimo kao dio svoje misije, ali način na koji radimo i ono što radimo proizlazi iz naše motivacije.

Pametna specijalizacija ključna je za Europljane. S3 ima potencijal uvođenja značajnih promjena u cjelokupno europsko gospodarstvo preoblikovanjem dinamike cijelog kontinenta. Europsko gospodarstvo u pokretu je kao nikada prije. Naša regija, sjeveroistočna Rumunjska, nije iznimka.

Zahvaljujući strukturnim fondovima regija je doživjela mnoga poboljšanja koja su osigurala pristup većeg broja građana čistoj vodi, poboljšanim javnim uslugama, boljim radnim mjestima i većoj povezanosti zahvaljujući novoj infrastrukturi. Većina javnih ulaganja usredotočena je na to, a od tada se kvaliteta života dosljedno poboljšava.

S3 u sjeveroistočnoj Rumunjskoj uključivi je alat za planiranje i programiranje – način zajedničkog rješavanja društvenih izazova i jačanja suradnje unutar četverostruke spirale s jedinim ciljem stvaranja razvoja i bogatstva. Nova generacija inovatora, poduzeća koja pokreću poslovanje i privatnih sudionika s globalnim zanimanjem omogućuje sektorima kao što su agro-hrana, tekstil i novi materijali, informacijske tehnologije i komunikacija, zdrav život i starenje, biotehnologije i okoliš da postanu sektori pametne specijalizacije.

Zalaganjem i napornim radom, S3 je stvorio mrežu od 129 projekata koji će, ako budu provedeni do 2023. godine, zauvijek preoblikovati našu regiju. Postoji 65 projekata kojima je cilj razviti ključne inovativne kompetencije i valorizirati rezultate istraživanja u poduzećima, a žele se koristiti sredstvima iz operativnih programa. Ukupno 36,15 milijuna EUR iz Regionalnog operativnog programa (ROP) podržat će 36 prijedloga za planiranje razvoja usluga prijenosa tehnologije. Zahvaljujući dosad nezabilježenim naporima, upravljačko tijelo i agencije za regionalni razvoj stvorile su specifičan cilj za RIS3 u ROP-u koji će koristiti 25 milijuna EUR za podršku provedbe preostalih 28 integriranih projekata s više točaka intervencije usmjerenih na ključne gospodarske regionalne lance vrijednosti.

Vasile Asandei

Generalni direktor ADR-a Nord-Est, Rumunjska

INOVACIJE BEZ GRANICA

Blauwe kao kampus bolesti u nastajanju, Delft

Nizozemska regija Zuid-Holland, smještena ispod razine mora, suočava se s velikim izazovom prilagodbe klimatskim promjenama. Kao vrata u Europu preko luke Rotterdam, regija intenzivno ulaže u pametan i čist promet. Isto tako, gradsko područje mora opskrbiti grad i svojim građanima osigurati sigurno, čisto i zdravo okruženje.

Snažni gospodarski klasteri donose inovativna rješenja kao odgovor na ove međusobno povezane izazove. Zbog tog se razloga ne usredotočujemo samo na razvoj, već i na ispitivanje inovacija u terenskim laboratorijima koji služe kao ispitna područja iz stvarnog života 24 sata na dan, sedam dana u tjednu, u cilju razvijanja rješenja koja mogu dati stvarni doprinos rješavanju europskih društvenih izazova. Taj pristup zahtijeva prenosnice između disciplina i sektora te razmjenu stručnosti s drugim europskim gradovima i regijama kako bi neprestano poboljšavali strategije i učili jedni od drugih.

Još jedan važan doprinos velikim društvenim izazovima Europe odražava se u europskim investicijama u iznosu od 1 milijard³ EUR u razdoblju od 2007. do 2014. godine te 700 milijuna EUR u razdoblju od 2014. do 2020. Europska ulaganja u istraživanje i razvoj na temelju izvrsnosti važna su i dokazuju snagu naših klastera.

Jedinstvene velike europske centre za istraživanje i razvoj otvorenog pristupa, poput NeCEN mikroskopa i Bioprocess Pilot Facility, financira EFRR, kao i nizozemske centre za valorizaciju i inkubatore poput YES! Delfta. Postignuća uključuju 160 poduzeća koja pokreću poslovanje, stotine patentiranih tehnologija, aktivna poduzeća u više od 80 zemalja, uloženi kapital u iznosu većem od 130 milijuna EUR te više od 1000 radnih mjesta.

Agencija InnovationQuarter podupire regionalni gospodarski razvoj kroz obnovljivi fond – djelomično financiran iz EFRR-a. Osim toga, partneri u regiji surađuju s Europskom investicijskom bankom na regionalnoj investicijskoj platformi kako bi potaknuli privatna ulaganja.

Ta su ulaganja važna osnova za naš regionalni ekosustav inovacija. Poduzeća blisko surađuju i s tri sveučilišta, dva medicinska centra i sveučilišta primijenjene znanosti u cilju razvijanja i ispitivanja rješenja za izazove današnjice. Premosnice uključuju upotrebu velikih podataka za mir i za zaštitu od poplava, 3D ispile u pomorskoj i medicinskoj industriji te nove lijekove zasnovane na biljnim ekstraktima. Bliska suradnja s drugim europskim regijama u nekoliko mreža EU-a, poput inicijative Vanguard, još je jedan od razloga da se strategija pametne specijalizacije regije Zuid-Holland smatra temeljem za inovacije bez granica: međusektorsko, prekogranično ulaganje i ulaganje između fondova.

Jacqueline Spuijbroek

Predstavnica EU-a za regiju Zuid-Holland, Nizozemska

S3 bilježi rezultate u regiji Centre-Val de Loire

Na prvi pogled, S3 mogao bi biti noćna mora za regiju koja nije urbana ni visoko-tehnološka, posebice unutar raznolike gospodarske strukture francuske regije centra Centre-Val de Loire. Međutim, otkad su regionalni dionici odlučili podržati taj koncept 2011. godine, uvedena su mnoga poboljšanja za postizanje učinkovitije strategije regionalnog gospodarskog razvoja i ostvarenje rezultata.

Ishodi su rezultat vrlo integriranog pristupa koji uključuje vodeće kreatore politika na najvišoj političkoj razini u vrlo ranoj fazi. Time je proces poduzetničkog otkrića dobio na legitimnosti i istodobno potvrdio da pet odabranih područja specijalizacije nije preširoko.

Područja specijalizacije sada su glavna referenca ne samo za Europski regionalni i razvojni fond (ERDF) već i za Europsko inovacijsko partnerstvo za poljoprivrednu produktivnost i održivost (EIP-AGRI), Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EAFRD) i druge instrumente politike na regionalnoj razini.

Kapacitet apsorpcije fondova (europski, nacionalni, regionalni) optimiziran je zahvaljujući:

- > upravljanju regionalnom inovacijskom mrežom koja omogućuje identifikaciju većeg broja projekata

povezanih s prioritetima S3, posebno u istraživanju, razvoju i inovacijama privatnog sektora;

- > kontinuiranoj komunikaciji s dionicima uz tim za upravljanje platformom RIS3;
- > dubokoj uključenosti u programe međuregionalne suradnje kao što je Interreg Europa za usporedbu i potom prilagodbu platforme RIS3;
- > vezama u prioritetima lanca vrijednosti koje ukazuju gdje ulagati, na temelju dokaza i jasnih kriterija, koje su također pridonijele jačanju ugleda i privlačnosti regije.

Metodologija korištena u regiji Centre-Val de Loire, paralelno s ključnom potporom platforme S3, pokazala se korisnijom jer je, zahvaljujući svojoj blizini, Pariška regija mogla podijeliti društveno-gospodarske utjecaje s platforme RIS3. Što je regija ruralnija, to su ti ključni čimbenici uspjeha važniji.

Frédéric Pinna

Direktor DEV'UP Centre-Val de Loire, Francuska

Sudionici radionice posvećene prioritetu IKT-a za kulturni turizam

EUROREGIONALNE STRATEGIJE PRELAZE GRANICE

U razdoblju 2014. – 2015., udruga Mission Opérationnelle Transfrontalière (MOT) provela je studiju o gospodarskom razvoju u prekograničnim područjima, usredotočujući se na granice koje Francuska dijeli sa svojim susjedima i istražujući još tri europske granice. Studija pokazuje da prekogranični gospodarski razvoj uključuje mnoge aspekte: korporativno partnerstvo, izvoz ili pružanje usluga preko granice, dvostruku lokaciju, podugovorne odnose i povezivanje klastera, no općenito se ne smatra teritorijalnom elementom ili potencijalnom konkurentnom prednošću.

Međutim, slobodno kretanje ljudi, roba, usluga i kapitala trebalo bi se odvijati ne samo u europskom području kao cjelini, već i u prekograničnim regijama, što pogoduje prekograničnoj integraciji. To je potencijalni izvor prosperiteta ako se koordinira prekograničnim strategijama gospodarskog razvoja, primjerice u području inovacija.

Budući da su sve europske regije morale razviti vlastitu strategiju pametne specijalizacije, to bi moglo dovesti do većeg broja zajedničkih prekograničnih inicijativa. U slučaju francusko-španjolske granice, Pirinejsko-mediteranska

euoregija (Midi-Pyrénées, Languedoc-Roussillon, sada spojene u Occitaniju, te Katalonija i Balearski otoci) izradila je Euroregionalnu inovacijsku strategiju nakon uspostave Euroregionalnog inovacijskog partnerstva u siječnju 2013. i teritorijalnu procjenu strateških sektora i potencijala inovacija partnerskih regija.

Utvrđivanje zajedničkog temelja u S3 omogućilo je usmjeravanje na tri zajednička razvojna stupa u Euroregionalnoj strategiji: e-zdravlje, voda i agro-hrana (u kombinaciji pod nazivom „Inovacije za zdrav život i aktivno starenje”). Valja napomenuti da je Euroregija Aquitaine-Euskadi-Navarre pokrenula sličan postupak u svom strateškom planu za razdoblje 2014. – 2020.

Jean Peyrony, Generalni direktor Mission opérationnelle transfrontalière (MOT), Francuska

SAZNAJTE VIŠE

Studija MOT-a o prekograničnom gospodarskom razvoju koju je sufinancirao EFRR-a u okviru nacionalnog programa pomoći Europ'Act: <http://bit.ly/2wlOONE>

Pirinejsko-mediteranska euoregija: <http://www.euroregio.eu/en>

Informativni letak o projektu o prekograničnim strategijama Euroregije za gospodarski razvoj i inovacije: <http://bit.ly/2jkqZJy>

Euroregija Aquitaine-Euskadi-Navarre: <http://www.aquitaine-euskadi.eu/en/>

POMERANSKO VOJVODSTVO PROMIČE PARTNERSTVA I PROJEKTE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Razvojni procesi identificirani u Pomeranskom vojvodstvu, uključujući područja pametne specijalizacije (PSS), definiraju glavni politički kontekst za regionalni razvoj i ulaganje javnih sredstava u istraživanje i razvoj. Prvi natječaji za projekte istraživanja i razvoja unutar regionalnih fondova EU-a (trošak od 34 milijuna EUR) demonstrirali su znatan potencijal primjene. Ta će ulaganja rezultirati razvojem, primjerice, malog tegljača s hibridnim pogonom, tehnološke platforme za upravljanje zrakoplovima na tlu i proizvoda koji sprečavaju propadanje hrskavice. Sufinancirano je više od 100 projekata (41 milijun EUR) za ulaganje u poboljšanje konkurentnosti poduzeća i više od 17 milijuna EUR za projekte koji imaju za cilj proširenje sveučilišne infrastrukture za osiguranje praktičnog obrazovanja.

Kako bi potaknulo partnere da razmišljaju i djeluju u smislu razvoja inovacija provodeći projekte istraživanja i razvoja, Pomeransko vojvodstvo primijenilo je postupak temeljen na partnerstvu odozdo prema gore za odabir PSS-ova. Natječaj je bio otvoren za sve subjekte u regiji – poduzeća, klastere, sveučilišta i nevladine organizacije. Više od 400 subjekata bilo je uključeno u dvogodišnji postupak kojim je regionalna vlada odabrala četiri PSS-a:

- > odobalne, lučke i logističke tehnologije;
- > interaktivne tehnologije u okruženju zasićenom informacijama;
- > ekološki učinkovite tehnologije u proizvodnji, prijenosu, distribuciji i potrošnji energije i goriva te u građevinarstvu;
- > medicinske tehnologije na području civilizacije i bolesti povezanih sa starenjem.

Ključni element sustava za provedbu pametne specijalizacije stvorenog u Pomeranskom vojvodstvu su tzv. horizontalni projekti koji donose potencijalne prednosti razvojem cijele

Luka Gdanjsk

specijalizacije i imaju prioritetni pristup regionalnom financiranju. Partneri PSS-a dogovorili su opseg od 17 projekata (ukupno 75 milijuna EUR), npr. za infrastrukturu za istraživanje i razvoj.

Aktivnosti pomeranskih subjekata vidljive su putem inicijativa za osnivanje pomorskog, medicinskog i svemirskog inkubatora. Štoviše, takvi subjekti sve češće sudjeluju u međunarodnim projektima: Pametna plava regija (Interreg) ili INNOLABS (Obzor 2020.).

U cilju olakšavanja kontakta između članova PSS-a i samouprave te zajedničkih aktivnosti na području specijalizacije, osnovana su tzv. vijeća PSS-a koja obuhvaćaju predstavnike poduzeća, znanstvenog sektora i institucija iz poslovnog okruženja, uključujući klastere.

Dijalog u Pomeranskom vojvodstvu konstantna je značajka politike lokalne uprave o gospodarskom, društvenom i kulturnom razvoju. Primjer izbora PSS-a upotrebom pristupa odozdo prema gore svakako je zanimljivo iskustvo za regionalne partnere. Zahvaljujući nekonvencionalnim i dosljednim odlukama i pristupu koji se temelji na partnerstvu možemo se natjecati na međunarodnom tržištu.

Karolina Lipínska

*Odjel gospodarskog razvoja, Ured
maršala Pomeranskog vojvodstva, Poljska*

Nagrade RegioStars za 2017.: Projekti 24 finalista pod svjetlom reflektora

Naglasak ovogodišnjih RegioStars nagrada ponovno je na nekim od najboljih regionalnih projekata u Europi. Stručni žiri je od 103 pristigle prijave odabrao 24 finalista iz 20 država članica i jedne susjedne zemlje. Dobitnicima će se nagrade uručiti 10. listopada tijekom Europskog tjedna regija i gradova 2017.

OVE GODINE UPRAVLJAČKA TIJELA
MOGLA SU PREDATI PROJEKTE U PET
KATEGORIJA:

**PAMETNA SPECIJALIZACIJA ZA INOVACIJE
MSP-OVA:** od faze pokretanja do faze rasta

ENERGETSKA UNIJA: Klimatska djelovanja

OSNAŽIVANJE ŽENA I AKTIVNO SUDJELOVANJE

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

CITYSTARS: Gradovi u digitalnoj tranziciji

FINALISTI

Pametna specijalizacija za inovacije MSP-ova: od faze pokretanja do faze rasta

1. Bio Base NWE: Flandrija, Belgija (Europski fond za regionalni razvoj – EFRR)

Projekt Bio Base NWE omogućio je inovatorima bio-gospodarstva i MSP-ovima sustav financiranja na temelju vaučera za financiranje opreme i tehničke podrške. Ta podrška za razvoj pilot-proizvoda privukla je pozornost ulagača, pretvarajući pilot projekte u stvarnost. <http://www.biobasenwe.org/>

2. 3D Boost i 3D Invest: Zapadna Finska, Finska (EFRR)

Projekti 3D Boost i 3D Invest udružili su znanje i resurse 3D ispisa u obrazovnim ustanovama regije. Oni su potom učinjeni dostupnima poduzećima kojima nedostaju resursi za testiranje novih tehnika koje bi im pomogle u istraživanju, razvoju i proizvodnji novih proizvoda. <http://3dpirkanmaa.fi/>

3. Science Link: Regija Baltičkog mora (EFRR)

Obuhvaćajući mrežu suradnje velikih istraživačkih centara koji mjere fotone i neutrone u regiji Baltičkog mora, projekt Science Link otvorio je pozive za prijedloge za korištenje prostorija

centra i ponudio besplatne savjete i podršku MSP-ovima. Poboljšani proizvodi razvijeni u okviru projekta uključuju bolje prsluke za spašavanje, elektroničke uređaje i proizvode za njegu kože. <https://www.science-link.eu/>

4. IPN TecBIS – Održivi rast tehnološke poslovne inovacije – poslovni akcelerator: Centro, Portugal (EFRR)

Poslovni akceleratori igraju ključnu ulogu u gospodarskom razvoju Portugala. Od svibnja 2014. TecBIS je pomogao više od 23 tehnološka MSP-a u razvoju inovacija, rastu i izvozu. Ta poduzeća sada zajedno zapošljavaju više od 550 visoko kvalificiranih stručnjaka. <http://www.ipn.pt/>

5. SEREN: Wales, Ujedinjena Kraljevina (EFRR)

Ovaj projekt pomogao je malim poduzećima u Walesu da iskoriste energente s niskom razinom ugljika iz zemljine kore upotrebom tehnoloških demonstracija, stručnom podrškom i industrijskim doprinosom. SEREN je podržao 90 MSP-ova, stvorio 111 radnih mjesta, uspostavio 28 projekata i razvio 36 procesa i proizvoda. <http://grc.engineering.cf.ac.uk/>

Energetska unija: Klimatska djelovanja

1. Izgradnja gimnazije u gradu Põlva: Põlvamaa, Estonija (EFRR)

U estonskoj regiji Põlva izgrađena je škola koja gotovo ne proizvodi ugljik. Sve u školi usmjereno je na energetska učinkovitost, s LED svjetlima koja koriste energiju iz 144 solarna panela na krovu te vrlo učinkovitim sustavom za povrat topline, posebnom izolacijom i ekološki prihvatljivim prozorima i namještajem. <http://www.innove.ee/>

2. Inovativne javne usluge s niskom razinom ugljika: Manner-Suomi, Finska (EFRR)

Finska općina Li smanjila je svoje emisije CO₂ brže nego bilo gdje drugdje u zemlji prebacivanjem na obnovljive izvore energije i ponovnim oblikovanjem svojih javnih usluga. Projekt je građanima omogućio da s vlastima razmjenjuju ideje o tome kako izbore prihvatljive za klimu učiniti poželjnima i jednostavnima. <http://www.greenpolis.fi/en/projektit/>

3. Îlot Allar vodovodna mreža umjerene temperature: Provansa-Alpe-Azurna obala, Francuska (EFRR)

Ovaj projekt osigurava grijanje i klimatizaciju zgrada „hvatanjem“ energije iz mora. Vodena petlja umjerene temperature povezuje postaju za povrat energije morske vode u marseillskoj luci s pumpama u gradskim četvrtima iz kojih se distribuira energija koja osigurava grijanje, hlađenje i toplu vodu. [http://www.massileo.fr](http://www.massileo.fr;); <http://www.europe.regionpaca.fr>

4. Impianto di teleriscaldamento dell'abitato di Montieri: Toskana, Italija (EFRR)

Novi vrhunski sustav grijanja povezo je talijanski grad Montieri s geotermalnom elektranom u susjednom Travelu, pružajući građanima sigurno, pouzdano i povoljno grijanje i toplu vodu. Sustav zamjenjuje peći za grijanje i plinske kotlove, znatno smanjujući potrošnju energije, troškove i emisije stakleničkih plinova. <http://www.comune.montieri.gr.it/>

5. SEAP Alps: Alpska regija (EFRR)

Alpske zajednice Europe posebno su osjetljive na globalno zagrijavanje. Ovaj projekt stvara zajedničku platformu za alpske općine kako bi zajednički provodile uspješne strategije ublažavanja/prilagodbe i energetske akcijske planove unatoč poteškoćama zbog teškog terena i uključenosti različitih zemalja. <http://seap-alps.eu/>

Oснаživanje žena i aktivno sudjelovanje

1. Jačanje poštovanja rodne ravnopravnosti na pograničnom području BG-TR – Jednakost: Burgas, Bugarska; Kırklareli, Turska (IPA program prekogranične suradnje)

U sklopu projekta organizirane su radionice o pitanjima rodne ravnopravnosti i poduzetništva u Burgasu (Bugarska) i Kırklareliju (Turska) u cilju stvaranja većih mogućnosti zapošljavanja žena u pograničnoj regiji. Rezultat toga je osnivanje ženskih odbora za poduzetništvo u gospodarskim komorama obiju zemalja. <http://www.cci-bourgaz.org/>; <http://www.genderequality-cbc.eu>

2. Žene i graditeljstvo: Île-de-France, Francuska (Europski socijalni fond – ESF)

Projekt Žene i graditeljstvo pruža stručno osposobljavanje samo ženama u područjima poput žbukanja, ličenja, popločavanja i polaganja podnih obloga u nastojanju eliminacije predrasuda vezanih uz ženske uloge na radnom mjestu. Muškarci čine 98 % radnika na gradilištu, no zahvaljujući mreži lokalnih građevinskih tvrtki, više od 62 % sudionica projekta sklopilo je ugovore o radu u industriji u trajanju od godine dana ili više. <http://www.habiter-au-quotidien.fr/>

3. Back2Job – traže se inženjeri: Leine-Weser, Hannover, Njemačka (ESF)

Unatoč nedostatku radnika sa znanjem matematike, znanosti ili tehnologije, žene s profesionalnim kvalifikacijama u tim područjima često nakon povratka s rodiljnog dopusta povratak na posao smatraju teškim ili demotivirajućim. Ovaj je projekt ženama osigurao individualne treninge, osposobljavanje, posjete sajmovima, mentorstvo i radno iskustvo, istodobno podižući svijest među poslodavcima o potrebi za fleksibilnošću. <https://www.bnw.de/>

4. Zajedno iznad tišine: Riga, Latvija (operativni program za ljudske resurse i zapošljavanje)

U ovom projektu Latvijska udruga gluhih surađivala je s Bolnicom za porođništvo u Rigi kako bi tijekom poroda i prvih nekoliko dana majčinstva pružila informacije i podršku gluhim majkama. Usluga je bila toliko popularna da je partnerstvo nastavljeno i nakon završetka projekta. <http://www.lns.lv/lat/>

5. Koordinacija za poboljšanje integracije žrtava rodno uvjetovanog nasilja na tržište rada i socijalno uključivanje: Regija Murcia, Španjolska (ESF)

U regiji Murcia veća je vjerojatnost da će nezaposlene biti žene, a ne muškarci, a žrtvama rodno uvjetovanog nasilja često

nedostaju vještine i samopouzdanje za ponovni ulazak na tržište rada. Ovaj je projekt podržao žrtve rodno uvjetovanog nasilja s akcijskim planovima, osposobljavanjem i bespovratnim sredstvima. Do lipnja 2016. godine 57 % žena koje su sudjelovale u projektu već je pronašlo posao.

<http://www.sefcarm.es/>

6. Agilna nacija 2: Wales, Ujedinjena Kraljevina (ESF)

U Walesu, dvostruko više žena nego muškaraca zaposleno je na poslovima s niskim primanjima. Program Agilna nacija 2 namijenjen je razvoju karijere u kojem se nude savjeti, osposobljavanje i mentorstvo kako bi se potaknulo i osnažilo žene da preuzmu poslove upravljanja i netradicionalne poslove. Do danas je programom podržano 1336 sudionika i 304 poduzeća. <https://www.cteg.org.uk/>

Obrazovanje i osposobljavanje

1. EkoBiz: Splitsko-dalmatinska županija, Hrvatska (Operativni program za ljudske potencijale)

U cilju usporavanja ruralne depopulacije i nezaposlenosti u regiji, program EkoBiz osigurao je specijalističko osposobljavanje i poslovno savjetovanje o organskoj poljoprivredi za više od 100 mladih i novih poljoprivrednika. Uz pomoć sredstava EU-a 15 polaznika već je osnovalo nova poljoprivredna gospodarstva.

<http://www.rera.hr/>

2. Dote Unica Lavoro: Lombardija, Italija (ESF)

Ovim se projektom promovira poduzetništvo u Lombardiji profiliranjem pojedinih tražitelja zaposlenja temeljem njihovog iskustva, trajanja nezaposlenosti, spola i dobi kako bi im se pružila odgovarajuća podrška. Tijekom prve faze, 54 275 ljudi započelo je vježbenički staž.

<http://www.fse.regione.lombardia.it/>

3. PFK – Podmiotowe Finansowanie Kształcenia: Malopolska, Poljska (Program Operacyjny Kapitał Ludzki)

Pojednostavljeni sustav vaučera PFK-a koji MSP-ovima omogućuje pristup financiranim programima osposobljavanja izbjegava administrativna ograničenja i jamči visoke standarde osposobljavanja. Sustav uklanja komplicirane procedure i osigurava da se javna sredstva koriste na odgovarajući način. Prednosti sustava već je iskoristilo više od 7000 poslodavaca.

<http://www.wup-krakow.pl/>

ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

4. European Coworkings EOI: Madrid, Španjolska (ESF)

Ovaj program španjolskim poduzetnicima pruža priliku da se upoznaju i razmjene stajališta s različitim iskusnim mentorima iz drugih zemalja. Svaki poduzetnik ima koristi od prilagođenog plana, internetskih i osobnih osposobljavanja te prilike za umrežavanje s lokalnim vlasnicima poduzeća i potencijalnim partnerima. Do sada su stvorena 102 španjolska poduzeća usredotočena na međunarodnu suradnju. <https://www.eoi.es/>

CityStars: Gradovi u digitalnoj tranziciji

1. SOHJOA: Helsinki-Uusimaa, Finska (Kohezijska politika)

Projekt SOHJOA testira automatizirane mini-autobuse kako bi osigurao uslugu zadnje etape prijevoza do korisnika („last-mile“) koja se općenito smatra najtežim i skupim dijelom javnog prijevoza. Testiranjima – koja se već provode na otvorenim cestama i u kombiniranom prometu – nastoji se pridonijeti preusmjeravanju s privatnih automobila prema održivim, autonomnim, nezagađujućim rješenjima prijevoza.

<http://sohjoa.fi/>

2. Smart Service Power: Düsseldorf i Amsberg, Njemačka (EFRR)

Kako bi se starijim građanima omogućilo da nastave samostalno živjeti u svojim domovima, projekt je razvio platformu Internet of Things koja upravlja različitim tehnologijama na

daljinu. Ovi uređaji jednostavni za upotrebu mogu prikupljati podatke o težini i hidrataciji, otkriti padove, dijeliti svakodnevne lijekove i zatražiti pomoć.

<http://bit.ly/2xhKQhN>; <http://bit.ly/2eRPNUh>

3. Kartica Małopolska Agglomeration (MKA): Małopolska, Poljska (EFRR)

Projektom MKA razvijeno je integrirano rješenje za naplatu u svim putničkim vlakovima, gradskom prijevozu i objektima za parkiranje i vožnju u poljskim gradovima Krakovu i Tarnowu. Sa samo jednom karticom, mobilnom aplikacijom i pretplatom MKA omogućuje putnicima kupnju jedinstvenih, integriranih ili sezonskih karata s pomoću nekoliko jednostavnih klikova.

<http://www.mka.malopolska.pl/>

4. Provedba integrirane platforme javnih usluga i elektronička plaćanja u Olsztynu: Regija Północny; Varminsko-mazursko vojvodstvo, Poljska (EFRR)

Općina Olsztyn integrirala je i implementirala e-usluge za lokalne povrate poreza, prijave imovine, parkirne karte i kazne i još mnogo toga. Elektronički portal štedi vrijeme i trud, olakšavajući građanima pristup osobnim podacima bez posjeta gradskoj vijećnici i omogućujući im da na vrijeme pošalju dokumente i plaćaju putem interneta. <http://www.olsztyn.eu/> ■

SAZNAJTE VIŠE

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

Poslovanje u regijama i gradovima EU-a

„Doing Business in the European Union” niz je izvješća kojima se analiziraju poslovna i regulatorna okruženja u gradovima i regijama EU-a. Izrađuje ga Svjetska banka u suradnji s Europskom komisijom. Prvo izvješće, kojim su obuhvaćena 22 grada u Bugarskoj, Mađarskoj i Rumunjskoj, predstavljeno je 13. srpnja u Sofiji (Bugarska).

Izvješće, prvo u nizu podnacionalnih izvješća koja je izradila Svjetska banka na zahtjev i uz financiranje Glavne uprave za regionalnu i urbanu politiku Europske komisije, obrađuje niz pitanja kao što su: Na koji način europske zemlje i regije mogu poboljšati svoje poslovno okruženje kako bi potaknule konkurentnost lokalnog gospodarstva? Zašto su lokalna uprava i institucije toliko važne za stvaranje uvjeta za održiv i ravnomjeran rast? Koje vrste instrumenata lokalni donositelji odluka trebaju osigurati kako bi poduzeća ostala i nastavila rasti u njihovoj regiji ili gradu?

Izvješće je izrađeno u suradnji s vladama triju predmetnih zemalja: Bugarske, Mađarske i Rumunjske. Slijedom tradicionalnog modela Svjetske banke „Doing Business”, a koji svake godine rangira najveće poslovne gradove svijeta, prvi su puta obuhvaćena dodatna 22 grada osim Sofije, Budimpešte i Bukurešta: šest u Bugarskoj, sedam u Mađarskoj i devet u Rumunjskoj.

U izvješću se nalazi analiza propisa poslovanja koji utječu na mala i srednja nacionalna poduzeća u pet područja: pokretanje poslovanja ishođenje dozvola za gradnju, opskrba električnom energijom, uknjižba vlasništva i provedba ugovornih obveza.

Dobra praksa

Izvješće također uključuje značajne usporedbe sa 187 drugih gospodarstava širom svijeta i, važnije, navodi praktične preporuke i dobre prakse za poboljšanje poslovnog okruženja.

Glavni zaključci izvješća *Doing Business in the European Union 2017.: Bugarska, Mađarska i Rumunjska* dokazuju razlike i zajednička kretanja i u zemljama i u gradovima.

Propisi poslovanja i njihova primjena znatno se razlikuju između i unutar Bugarske, Mađarske i Rumunjske – najveće

razlike postoje u Bugarskoj i Rumunjskoj.

Nijedan se grad ne ističe u svih pet mjerenih područja; od 22 uvrštena grada svaki se nalazi u gornjoj polovici prema najmanje jednom pokazatelju i u donjoj polovici prema najmanje još jednom pokazatelju.

Svaka zemlja ima gradove koji nadmašuju prosjek EU-a u barem jednom području: Varna i Pleven u Bugarskoj u području pokretanja poslovanja, Pečuh i Segedin u Mađarskoj u području ishođenja dozvola za gradnju, svi mađarski gradovi i Oradea u Rumunjskoj u području uknjižbe vlasništva, a većina gradova u području provedbe ugovornih obveza. Međutim, nijedan grad nije blizu prosjeka EU-a u opskrbi električnom energijom.

Budimpešta i Sofija zaostaju za većinom manjih gradova u njihovim zemljama. Međutim, Bukurešt se nalazi u gornjoj polovici rumunjskih gradova u većini mjerenih područja i time pokazuje svoj potencijal da se učinkovito nosi s velikom potražnjom za poslovnim uslugama.

Dužnosnici skloni reformama mogu ostvariti konkretna poboljšanja ponavljanjem dobrih praksi u drugim gradovima u njihovoj zemlji. Bugarski gradovi mogli bi olakšati pokretanje poslovanja usvajanjem dobrih primjera iz Varne.

Mađarski bi gradovi mogli poboljšati opskrbu električnom energijom kopiranjem dobre prakse Segedina i Stolnog Biograda. A rumunjski se gradovi trebaju ugledati na primjer Temišvara kako bi poboljšali provedbu ugovornih obveza.

Iskorištavanje lokalnih resursa

Komentirajući izvješće povjerenica za regionalnu politiku Corina Crețu rekla je: „Ovim izvješćem Komisija i Svjetska banka ponovno udružuju snage u stvaranju poticajnog poslovnog okruženja kao važnog dijela plana konkurentnosti i rasta u regijama EU-a. Ono pokazuje koliko je važno usredotočiti se na stvaranje pravih uvjeta, oslanjajući se na lokalne potencijale i resurse. Takav pristup zasnovan na teritorijalnoj razini bio je u središtu izvješća o jačanju inovacija u regijama Europe”.

KOLIKO SU 22 GRADA BLIZU NAJBOLJIM REGULATORNIM PRAKSAMA NA SVIJETU?

Grad (zemlja)	Pokretanje poslovanja		Ishođenje dozvola za gradnju		Opskrba električnom energijom		Uknjižba vlasništva		Provedba ugovornih obveza	
	DTF bodovi	Mjesto	DTF bodovi	Mjesto	DTF bodovi	Mjesto	DTF bodovi	Mjesto	DTF bodovi	Mjesto
Burgas (Bugarska)	90,05	3	69,23	11	65,49	3	70,67	18	72,68	15
Pleven (Bugarska)	90,50	2	71,92	8	54,66	13	70,44	19	73,63	12
Plovdiv (Bugarska)	90,05	3	68,30	12	65,06	5	69,59	21	72,36	17
Ruse (Bugarska)	88,33	11	71,34	9	54,71	12	71,53	17	75,38	7
Sofija (Bugarska)	86,82	21	72,75	6	54,64	14	69,23	22	67,04	20
Varna (Bugarska)	90,56	1	70,53	10	59,05	10	70,19	20	74,23	9
Budimpešta (Mađarska)	87,28	20	67,89	13	63,25	7	80,08	6	73,75	11
Debrecen (Mađarska)	87,61	13	72,71	7	63,36	6	81,16	1	81,72	1
Jura (Mađarska)	87,32	18	73,35	5	63,25	7	80,80	4	74,20	10
Miškoc (Mađarska)	87,61	13	73,47	4	61,76	9	80,92	2	79,53	2
Pečuh (Mađarska)	87,61	13	75,58	1	65,21	4	79,96	7	77,07	4
Segedin (Mađarska)	87,57	16	74,38	2	67,46	1	80,80	4	75,98	6
Stolni Biograd (Mađarska)	87,32	18	73,70	3	65,53	2	80,92	2	79,12	3
Braşov (Rumunjska)	88,78	9	56,28	17	49,56	19	74,65	9	64,24	22
Bukurešt (Rumunjska)	89,53	5	58,09	15	53,23	15	74,65	9	72,25	18
Cluj-Napoca (Rumunjska)	88,78	9	54,32	20	50,41	18	73,81	16	73,34	14
Constanţa (Rumunjska)	87,52	17	49,26	21	49,06	20	74,65	9	75,04	8
Craiova (Rumunjska)	86,27	22	61,31	14	53,01	16	74,65	9	73,37	13
Iaşi (Rumunjska)	88,28	12	56,01	18	57,76	11	74,65	9	72,64	16
Oradea (Rumunjska)	89,53	5	57,84	16	50,80	17	75,48	8	72,01	19
Ploiesti (Rumunjska)	89,53	5	54,40	19	47,22	21	74,64	15	65,86	21
Temişvar (Rumunjska)	89,53	5	48,92	22	43,56	22	74,65	9	76,13	5

Izvor: Baza podataka „Doing Business“.

Napomena: Bodovi udaljenosti od najbolje prakse (DTF) pokazuju koliko je lokacija daleko od najbolje plasiranih u bilo kojem gospodarstvu prema svakom pokazatelju *Doing Business*. Rezultat se iskazuje u rasponu od 0 do 100, gdje 100 predstavlja najbolju praksu (što je rezultat viši, to bolje).

Regionalni direktor Svjetske banke za Europsku uniju Arup Banerji dodao je: „Kreatorima politika na različitim razinama – europskoj, nacionalnoj i lokalnoj – želimo pružiti dokaz za njihove strateške odabire, pomažući im promicanje boljeg regulatornog okvira za razvoj i rast“.

Serijski *Doing Business in the European Union 2017.* nastavlja se na ranija nacionalna izdanja u Italiji, Španjolskoj i Poljskoj. Nastavit će se i u narednim mjesecima u još četiri zemlje: Češkoj Republici, Slovačkoj, Portugalu i Hrvatskoj.

To izvješće predstavlja značajan doprinos izvješćima zemalja u europskom semestru i usko je povezano s inicijativom za regije koje zaostaju. Tu je inicijativu pokrenula povjerenica Creţu u lipnju 2015. godine u cilju istraživanja čimbenika koji sprječavaju rast i ulaganja u regije EU-a s niskim dohotkom i niskim rastom (regije koje zaostaju). Utvrđivanje ključnih

razvojnih aspekata može pomoći u predlaganju mogućih rješenja za poticanje rasta i povećanje dohotka unutar tih regija.

U dokumentu objavljenom u travnju 2017. analiziraju se potrebe ulaganja, odrednice rasta, makroekonomski okvir i potreba za strukturnim reformama. Nadalje, predstavljaju se konkretne ideje za uklanjanje prepreka rastu u pilot-regijama Poljske i Rumunjske. Time autori snažno zagovaraju nastavak ulaganja kohezijske politike kako bi se europskim regijama pomoglo da poboljšaju svakodnevni život građana. ■

SAZNAJTE VIŠE

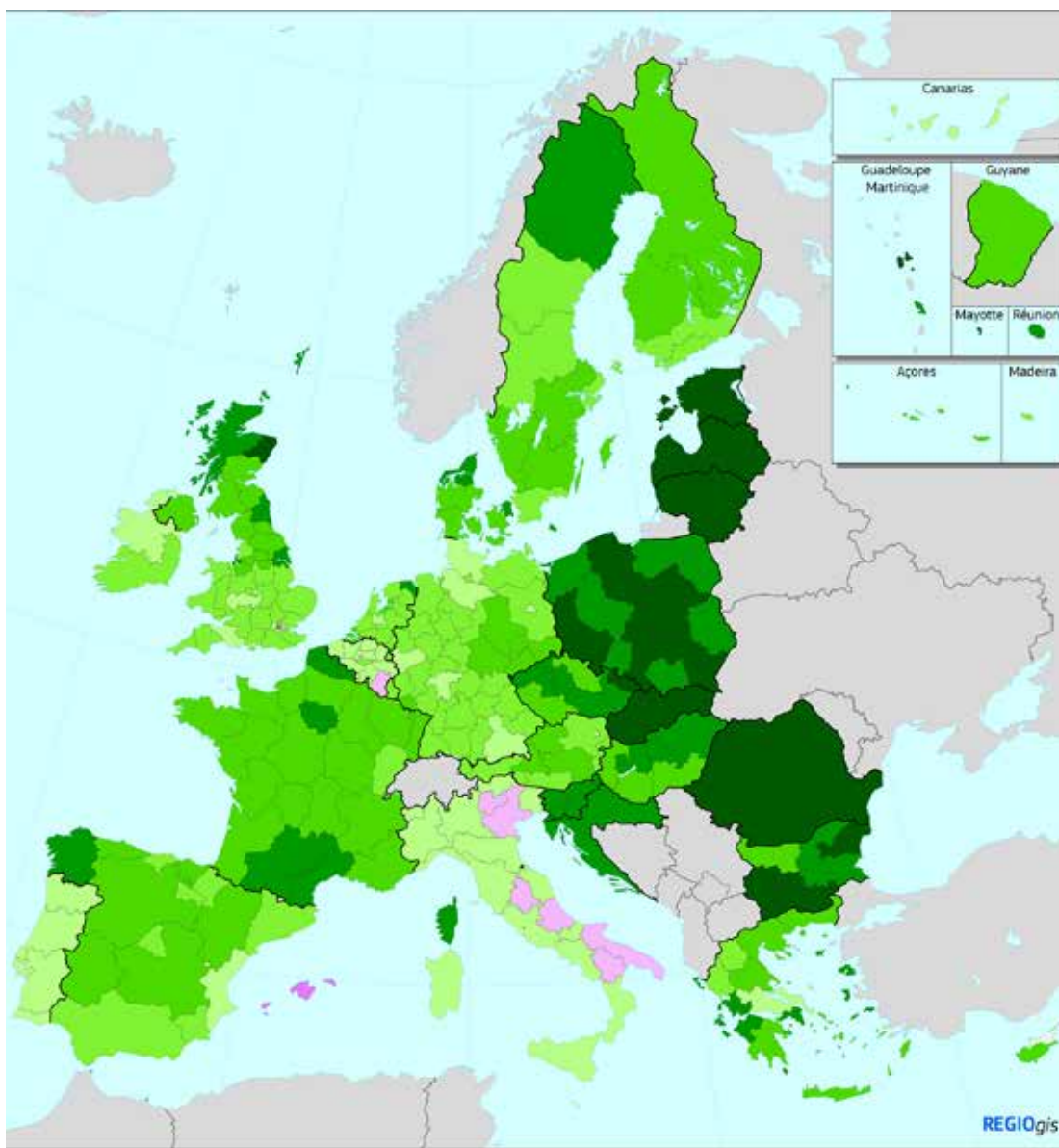
<http://www.doingbusiness.org>

Oporavak gospodarskog rasta u regijama EU-a

Nakon dvostruke recesije 2008. i 2011. gospodarstvo EU-a sada raste po stopi od oko 2 %. Gotovo sve regije EU-a doživjele su rast BDP-a po glavi stanovnika od 2001. do 2008. godine (karta 1) sa stopama višima od 5 % godišnje u mnogim regijama EU-13. Rast je bio veći od prosjeka u manje razvijenim i tranzicijskim regijama što im je pomoglo nadoknaditi zaostatak. Gospodarska kriza rezultirala je smanjenjem BDP-a po glavi

stanovnika između 2009. i 2015. godine u oko 40 % regija, uglavnom u Irskoj, Italiji, Španjolskoj, Portugalu i Grčkoj. U većini grčkih regija kriza je smanjila BDP po glavi stanovnika za više od 3 % godišnje (karta 2). Kriza je zaustavila smanjenje nejednakosti, pri čemu su se mnoge manje razvijene i tranzicijske regije smanjivale ili rasle sporije nego EU, no 2015. godine gospodarske su se nejednakosti ponovno počele smanjivati.

1. RAST REALNOG BDP-A PO GLAVI STANOVNIKA, 2001. – 2008.

Godišnja prosječna promjena u odnosu na prethodnu godinu, u %

EU-28=1,8

Izvori: Eurostat, procjene GU REGIO

0 500 km

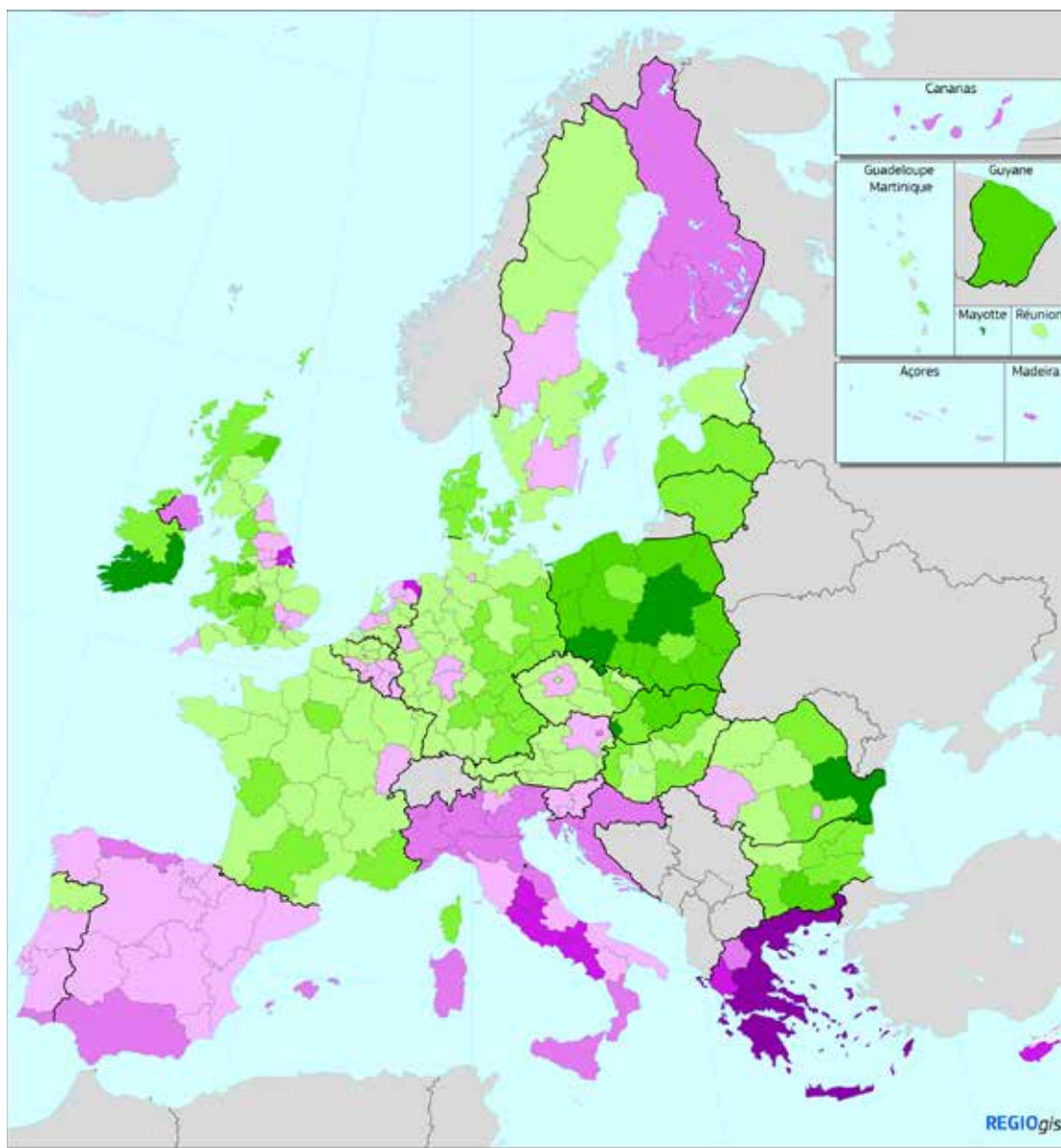
© EuroGeographics Udruženje za administrativne granice

Kohezijska politika pomogla je u očuvanju javnih ulaganja za poticanje rasta smanjivanjem nacionalnih zahtjeva sufinanciranja za programe kohezijske politike u najpogođenijim državama članicama. Kroz ta su ulaganja te države članice ojačale svoj potencijal dugoročnog gospodarskog rasta i podržale oporavak.

Prema posljednjim simulacijama modela, BDP u EU-u znatno je viši zbog programa kohezijske politike u razdoblju 2007. – 2013., posebno u kohezijskim zemljama. Zahvaljujući politici države čla-

nice koje su se pridružile 2004. i 2007. zabilježile su BDP koji je bio za 4 % veći nego 2015. godine. Kohezijska politika pomogla je ograničiti pad BDP-a u južnoj Europi. Primjerice, bez kohezijske politike bi BDP u Grčkoj bio 2 %, a u Portugalu 1,5 % niži. Najveći utjecaji očituju se na regionalnoj razini. U 2015. godini je, zahvaljujući kohezijskoj politici, BDP u manje razvijenim regijama Južni Alföld, Južno Podunavlje (Mađarska) ili Severen Tsentralen (Bugarska) iznosio 6,9 %, 5,9 % odnosno 5,4 % više. ■

2. RAST REALNOG BDP-A PO GLAVI STANOVNIKA, 2009. – 2015.

Godišnja prosječna promjena u odnosu na prethodnu godinu, u %

EU-28=1,8

Izvori: Eurostat, procjene GU REGIO

0 500 km

© EuroGeographics Udruženje za administrativne granice

Transformacija sjeverne središnje Švedske kroz inovacije

Bogatstvo prirodnih resursa pomoglo je u pretvaranju sjeverne središnje Švedske, smještene u sjevernom dijelu Europske unije, u jaku industrijsku zonu. No, njezin geografski položaj također je jedan od izazova koji potporu europske kohezijske politike čine ključnom, sada i u budućnosti.

S površinom od gotovo 64 000 km², što predstavlja 16 % ukupne površine zemlje, sjeverna središnja Švedska dom je samo za 11 % stanovništva. Ta regija smještena je u središnjem dijelu zemlje, a kombinira tri administrativne pokrajine: Gävleborg, Dalarna i Värmland. Gävle, grad od otprilike 100 000 stanovnika, najveći je urbani centar.

Regija je bogata prirodnim resursima, a šumarstvo i rudni depoziti potaknuli su razvoj tradicionalnih proizvodnih sektora kao što su čelik i papir, pridonoseći velikom udjelu švedskog izvoza s prometom od više milijardi EUR. No te se industrije smanjuju jer novija područja poput IKT-a i turizma dobivaju na važnosti. Inovacija je ključna za budući prosperitet tog dijela Švedske.

Kao jedna od bogatijih zemalja u EU-u Švedska je na nacionalnoj razini predvodnik u području inovacija. Međutim, u usporedbi sa susjednim regijama sjeverna središnja Švedska zaostaje, s manje centara izvrsnosti za istraživanje i razvoj te s manjim rastom. Iznimku predstavlja Sveučilište Karlstad. Ono blisko surađuje s lokalnim poduzećima i aktivno sudjeluje u projektima istraživanja i inovacija Obzor 2020. Europske komisije.

Pametna specijalizacija, oslanjajući se na regionalne snage i okupljanje dionika, uključujući poduzeća, istraživače i javna tijela, pokazala se presudnom u poticanju ulaganja, razvoju novih strategija i okretanju prema novim partnerskim odnosima. Na primjer, Dalarna je član uspješne inicijative Vanguard, pokrenute 2014. u cilju poticanja osuvremenjivanja industrije i suradnje. Pametna specijalizacija ne pogoduje samo sektorima visoke tehnologije već i uslugama poput turizma i socijalne skrbi.

„Sjeverna središnja Švedska snažno se zalaže za strategiju pametne specijalizacije i smatra da je taj proces izuzetno

važan pri prepoznavanju prioriteta regije na najbolji mogući način”, potvrđuje Sune Ekbåge, predsjednik Partnerstva strukturnih fondova Sjeverne središnje Švedske (pogledati intervju).

“*Pametna specijalizacija, oslanjajući se na regionalne snage i okupljanje dionika, uključujući poduzeća, istraživače i javna tijela, pokazala se presudnom u poticanju ulaganja, razvoju novih strategija i okretanju prema novim partnerskim odnosima.*”

Prema društvu znanja

Jedan od izazova predstavlja činjenica da je udio radno sposobnog stanovništva s punim terciarnim obrazovanjem niži od nacionalnog prosjeka, dok je nezaposlenost veća, osobito među mladima. Stoga su razvoj novih vještina i obrazovni sustav koji potiče društvo znanja i kružno gospodarstvo prioritetni. Potpora Europskog socijalnog fonda (ESF) bila je važna za poboljšanje vještina i rješavanje nezaposlenosti mladih.

Osiguravanje radnih mjesta mladim ljudima pomoći će u završetku polaganog smanjivanja već malobrojne populacije koja stari. Velika udaljenost između urbanih centara prijevoz čini sku-

pim i sprečava suradnju. Ipak, u prošlosti je pristup širokopojasnom internetu bio ograničen, ograničavajući razvoj ključnih usluga na temelju IKT-a za industrije te za izolirana kućanstva.

Stoga je jedan od glavnih prioriteta ulaganja strukturnih fondova EU-a od sada do 2020. povećanje pristupa širokopojasnom internetu diljem regije. Bolja komunikacija potaknut će lokalnu konkurentnost i pokazati građanima sjeverne središnje Švedske da potpora EU-a može napraviti razliku u njihovim životima.

Postotak stanovništva regije rođenog u inozemstvu ispod je nacionalnog prosjeka Švedske, a socijalna isključenost problem je za imigrante koji dolaze izvan nordijskih zemalja. No, s nedavnim dolaskom izbjeglica u općine diljem Švedske, sredstva ESF-a pomogla su u pružanju potpore integraciji u sjevernoj središnjoj Švedskoj: na primjer, nudeći obrazovanje i učenje jezika kako bi omogućili novopridošlim muškarcima i ženama da pronađu zaposlenje. U Gävleborgu je projektom KIVO, koji je financiran u okviru ESF-a, razvijen model za bržu integraciju novog osoblja u područja zdravstvene i socijalne skrbi.

Sjeverna središnja Švedska također je aktivna u prekograničnim aktivnostima unutar i izvan EU-a, među ostalim sudjelovanjem u programima Interreg Švedska – Norveška i regije Baltičkog mora. Na primjer, potonji podupire projekt koji promiče interakciju između znanstvenih parkova oko Baltičkog mora.

Kohezijska politika EU-a i ulaganja, sve do i nakon 2020., imaju vrlo važnu ulogu u razvoju sjeverne središnje Švedske prema pametnom društvu koje se temelji na znanju i unapređenju prosperiteta njezinih stanovnika. ■

SAZNAJTE VIŠE

Operativni program Sjeverne središnje Švedske za razdoblje 2014. – 2020.

<https://tillvaxtverket.se/>

Specifični ciljevi Operativnog programa sjeverne središnje Švedske za razdoblje 2014. – 2020. uključuju snažnije istraživanje i inovacije, posebno među malim i srednjim poduzećima (MSP); stvaranje brzih mreža širokopojasnog interneta, digitalizaciju i e-trgovinu; poticanje novoosnovanih poduzeća i poduzetništva; i usvajanje novih tehnologija za pomak prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika.

Borba s diskriminacijom

Tradicionalna industrijska baza sjeverne središnje Švedske imala je tendenciju stvaranja tržišta rada koje je odvojeno po spolovima. Za borbu s tim izazovom tri su regije istaknule načela jednakosti i nediskriminacije u istraživačkoj i inovacijskoj politici EU-a. Värmland je bila prva regija u Europi koja je revidirala strategiju pametne specijalizacije iz rodne perspektive, dok su regije Dalarna i Gävleborg također poduzele korake u svrhu postizanja integracije načela rodne ravnopravnosti i društvene tolerancije u inovacijske inicijative.

Prepoznavanje prednosti članstva u EU-u

Sune Ekbåge, predsjednik Partnerstva strukturnih fondova sjeverne središnje Švedske, za časopis *Panorama* govori o tome na koji je način ta rijetko naseljena regija iskoristila kohezijsku politiku i strukturne i socijalne fondove kako bi utjecala na glavna strateška pitanja i pitanja koja se odnose na zajednicu.

Što mislite o percepciji da Švedska, kao zemlja s neto doprinosom, ne treba pomoć kohezijske politike?

Ako će EU ostati unija za sve svoje države članice, za dobrobit svih njezinih građana, opasno je misliti da nekim njezinim dijelovima nije potrebna kohezijska politika ili strukturni fondovi. Izuzetno je važno sagledati cijelu sliku sa svim vrstama pitanja u svim specijaliziranim područjima. U javnosti, u određenih pojedina, postoji tendencija promatranja EU-a kao nečega što je nepotrebno i/ili strano. Potpuno ukidanje strukturnih fondova moglo bi povećati takve tendencije. Strukturni fondovi ljudima pomažu da konkretno shvate da članstvo u EU-u donosi prednosti i rezultate, ne samo za glavna strateška pitanja već i za ona koja se odnose na zajednicu, poput nezaposlenosti i integracije mladih.

Švedska je bogata zemlja, no čak i tu neke se regije suočavaju s većim izazovima od drugih. Sjeverna središnja Švedska jedna je od tih. Centralizacija i urbanizacija također utječu na razinu razvoja u šved-

skim regijama. Strukturni fondovi pomažu poboljšati uvjete za regije koje se suočavaju s težim izazovima u pogledu nezaposlenosti, snage inovacija itd. Neki dijelovi naše regije pate od visoke nezaposlenosti. Nekoliko projekata Europskog socijalnog fonda (ESF) odigralo je važnu ulogu u smanjenju nezaposlenosti mladih, usredotočivši se na mlade ljude koji se nalaze daleko od najbliže mogućnosti zapošljavanja ili imaju poteškoća pri preseljenju do tamo. Kako se i dalje suočavamo s društvenim izazovima, ti će fondovi imati velik utjecaj.

Komisija je Komunikaciju o pametnoj specijalizaciji donijela u lipnju. Do kojih je razmjera vaša regija uključena u iskorištavanje potencijala inovacija i konkurentnosti u europskim regijama?

Tri regije koje čine sjevernu središnju Švedsku razvile su vlastite strategije za pametnu specijalizaciju temeljenu na prednostima i mogućnostima rasta svake regije. Ako pogledamo sjevernu središnju Švedsku, to je pridonijelo boljoj koheziji unutar regije, jačim suradničkim vezama između poslovne zajednice, organizacija

i sveučilišta/veleučilišta te političkoj usredotočenosti na prioriteta područja. Neke od istaknutih prednosti uključuju pametnu industriju, bioekonomiju, digitalizaciju i inovativnu industriju iskustva. Strategije imaju rodnu perspektivu, što je neophodno jer imamo tržište rada podijeljeno s obzirom na spol. Strategije pametne specijalizacije također su imale važnu ulogu u partnerstvu strukturnih fondova kada je u pitanju utvrđivanje prioriteta projekta.

Pametna specijalizacija pokazala se učinkovitim i transformativnim alatom za povećanje istraživanja i inovacija, što pridonosi većoj konkurentnosti na regionalnoj i europskoj razini. Tim pristupom uspješno su iznova definirani prioriteti i ostvaren je dugoročniji i sustavniji pristup politici istraživanja i inovacija. Naša regija član je inicijative Vanguard koja se pokazala vrlo uspješnom kroz internacionalizaciju.

Odgovorit ću na Vaše pitanje: sjeverna središnja Švedska snažno se zalaže za strategiju pametne specijalizacije i smatra da je ona iznimno važna u utvrđivanju prioriteta regije na najbolji mogući način.

Koji rezultat očekujete do kraja razdoblja 2014. – 2020.?

Koje ste lekcije naučili iz prethodnog programskog razdoblja?

Jedno od najvažnijih pitanja tijekom programskog razdoblja bilo je identificiranje mogućnosti financiranja implementacije pristupa širokopojasnom internetu putem strukturnih fondova. U tom području vidjet ćemo vrlo konkretne i važne rezultate. Fondovi su pokrenuli procese i stvorili daljnja sredstva kako bi se u konačnici omogućio pristup širokopojasnom internetu stanovnicima i poduzećima regije. To je ključno razvojno pitanje neophodno za opstanak naše regije. Morate biti u mogućnosti pokrenuti poduzeće gdje god živite u Švedskoj, a širokopojasni internet važan je čimbenik konkurentnosti. U tom području svjedočit ćemo uistinu dobrim rezultatima. Ovo je također od ključne važnosti kako bismo svojim građanima pokazali da EU ima važnu ulogu i na lokalnoj razini.

Za našu su regiju ulaganja u istraživanje i razvoj, uz potporu tih fondova, iznimno važna za održavanje postojeće industrije, zadržavanje i privlačenje potrebnih vještina. Fondovi su omogućili suradnju između poduzeća i institucija visokog obrazovanja. Kratkoročno možda nećemo vidjeti opipljive rezultate, ali oni će se očitovati u obliku novih poduzeća, novih inovacija itd. tijekom sljedećeg programskog razdoblja.

ESF je odigrao i nastavlja igrati važnu ulogu u društvenim izazovima koji se

“Za našu su regiju ulaganja u istraživanje i razvoj, uz potporu tih fondova, iznimno važna za održavanje postojeće industrije, zadržavanje i privlačenje potrebnih vještina.”

ponekad javljaju prebrzo. Jedan od primjera jest velik broj izbjeglica koje su nedavno došle u Švedsku, što je kratkoročno nametnulo gospodarsko opterećenje za nekoliko regionalnih lokalnih vlasti. Projekti ESF-a našim su lokalnim vlastima pomogli integrirati te ljude koji će pridonijeti razvoju naše regije.

Sjeverna središnja Švedska rijetko je naseљena regija na sjeveru EU-a. Imajući to na umu, biste li rekli da možete na bilo koji način imati koristi od europske teritorijalne suradnje?

Postoji nekoliko primjera projekata i inicijativa u kojima igrači iz sjeverne središnje Švedske sudjeluju u kontekstu teritorijalne suradnje. Naša regija uglavnom je uključena u program Interreg

Švedska – Norveška, ali također ima priliku sudjelovati u programima Interreg regije Baltičkog mora i Regije Sjevernog mora te Interreg Europa. Jedan primjer predstavlja projekt usmjeren na povećanje znanja i interakcije između znanstvenih parkova u regiji Baltičkog mora. Nadalje, taj će projekt uspostaviti način strukturirane suradnje na institucionalnoj razini, što će zauzvrat donijeti koristi našim trgovačkim društvima. Tvrtke će imati pristup mrežama i kontaktima u drugim baltičkim zemljama, što će im omogućiti da prošire svoje tržište. Izuzetno je važno da naša trgovačka društva razviju internacionalnije perspektive kako bi mogla doprijeti do novih kupaca i partnera.

Iako Norveška nije članica EU-a, ona je najveći trgovački partner Švedske i imamo velikih koristi od programa Interreg Švedska – Norveška kojim se potiče prekogranična suradnja. Među ostalim, uključuje poboljšanje prekograničnog željezničkog prometa ili rad na smanjenju trgovinskih prepreka. ■

Sjeverna središnja Švedska

STANOVNIŠTVO: obuhvaća područje od 63 968 m² s 833 580 stanovnika koji čine otprilike 11 % ukupnog stanovništva zemlje.

ISTRAŽIVAČKE SPOSOBNOSTI: mnogi jaki akteri i dionici unutar istraživanja i inovacija u regiji, ali malo tradicionalnih centara izvrsnosti. U regiji postoje tri sveučilišta, Sveučilište Karlstad, Sveučilište Dalarna i Sveučilište Gävle. Sveučilište Karlstad uspješno blisko surađuje s poslovnom zajednicom i bilježi uspjeh u osiguravanju financiranja iz programa Obzor 2020.

TRŽIŠTE RADA: proizvodni sektor je glavni izvor zaposlenosti, nakon kojeg slijedi uslužni sektor s udjelom od 16,8 % zaposlenosti u regiji. Izazovi s kojima se sjeverna središnja Švedska suočava uključuju nizak rast, visoku nezaposlenost mladih, slab intenzitet istraživanja i razvoja te slab pristup širokopojasnom internetu u rijetko naseljenoj regiji koja se proteže na vrlo velikom području, uz visoke troškove prijevoza. Aktivno se bavi horizontalnim društvenim pitanjima u vezi s regionalnim rastom, politikom istraživanja i razvoja te integracijom jednakosti i nediskriminacije.

PREDNOSTI: dominiraju tradicionalni kapitalno intenzivni sektori poput industrije čelika i inženjerske industrije, industrije celuloze i papira. Drugi važni sektori su strojogradnja, vozila za prijevoz, prerada hrane, IKT i turizam. S jakim izvoznim tvrtkama s vrhunskim vještinama i industrijskim znanjima na svjetskoj razini, regija je među najboljima u nekoliko područja, kao što su napredni materijali, biogospodarstvo šuma, obnovljivi izvori energije i prijenos energije. Poslovni klasteri u naprednoj industriji i inovativnim uslugama uspostavljaju suradnju sa sveučilištima, visokim učilištima i vladom s ciljem rješavanja društvenih izazova kroz zajedničku stručnost u energetici, zdravom radu/životu i inovativnim uslugama socijalne skrbi.

PAMETNA SPECIJALIZACIJA: svaka od triju regija sjeverne središnje Švedske ima svoju pametnu strategiju specijalizacije i identificirala je svoja specifična područja prednosti. Regije i klasteri na tom području imaju dugu tradiciju suradnje i razmjene iskustava. U sklopu projekta EFRR-a Pametna specijalizacija u sjevernoj središnjoj Švedskoj te tri regije provode vježbu umrežavanja između sveučilišta i klastera.

ŠIROKOPOJASNI INTERNET U RURALNIM PODRUČJIMA SJEVERNE SREDIŠNJE ŠVEDSKE

Dugi niz godina, dostupnost širokopojasnog interneta velike brzine u ruralnim i slabo naseljenim područjima u sjevernoj središnjoj Švedskoj bila je vrlo ograničena. Županija Värmland imala je izrazito lošiju dostupnost od ostalih županija u Švedskoj, a jedan od razloga tome je nedostatak lokalnih međusobno povezanih mreža (regionalne prometne mreže).

Budući da je Värmland, poput sjeverne središnje Švedske općenito, slabo naseljen, sela i kućanstva jako su raspršena i njegova populacija stari. Javni i privatni pružatelji usluga širokopojasnog interneta nisu pokazali zanimanje za širenje svojih širokopojasnih mreža u tim ruralnim područjima.

Nedostatak pristupa širokopojasnom internetu velike brzine predstavlja značajnu prepreku za poduzeća u ovom području, riskira daljnju urbanizaciju te predstavlja prepreku integraciji. Žene u većoj mjeri vode poduzeća u ruralnim područjima nego u urbanim.

Industrija županije Värmland visoko je internacionalizirana, ovisi o izvozu i potrebna joj je stabilna mreža širokopojasnog interneta. Proizvodnu industriju regije karakteriziraju čelik i inženjering, papir i celuloza, kao i rudarstvo i industrija minerala. Te se industrije restrukturiraju prema modelu s većim udjelom kapitala, usluga i znanja te ovisi o dostupnosti pristupa širokopojasnom internetu. Turizam također raste u sjevernoj središnjoj Švedskoj, uz prehrambenu industriju, trgovinu, šumarstvo i poljoprivredna gospodarstva.

S gotovo 200 milijuna SEK (oko 20 milijuna EUR) iz Europskog fonda za regionalni razvoj, tri projekta grade lokalne međusobno povezane mreže (regionalne prometne mreže). Zajedno s javnim i privatnim pružateljima usluga širokopojasnog interneta koji grade pristupne mreže do krajnjeg korisnika, tim će se projektima uvelike povećati pristup širokopojasnom internetu velike brzine. Neki od projekata koji grade pristupne mreže do krajnjeg korisnika financiraju se kroz Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj.

“Nāše poduzeće posluje u turističkoj industriji i vodi hotel i restoran te organizira aktivnosti pustolovnog turizma. Nalazimo se daleko u rijetko naseljenom području na najsjevernijim dijelovima županije Värmland, a ovdje je vrlo teško uspostaviti stabilnu internetsku vezu. Povremeno imamo velike probleme s našom internetskom vezom i isporukom e-pošte koja traje nekoliko dana. To znači gubitak prihoda svaki puta kada se to dogodi jer gosti koji žele napraviti rezervaciju putem interneta ne mogu dobiti naš odgovor. Naši kupci očekuju brz odgovor kada žele napraviti rezervaciju – ako ga ne dobiju, odabrat će drugo odredište. Oduševljeni smo jer se naše poduzeće sada može povezati s internetom velike brzine putem mreže od optičkih vlakana koju financira EFRR. To će olakšati naše cjelokupno poslovanje i bitan je preduvjet za preživljavanje našeg poduzeća.”

Annika Jonsson, Långbergets Sporthotell AB

SLIM

Klasteri su ključni za inovacije i razvoj poslovanja u sjevernoj središnjoj Švedskoj. Regija, koju čine županije Värmland, Dalarna i Gävleborg, dom je klastera svjetske klase u etabliranim područjima kao što su tehnologija čelika i materijala, šumska industrija i turizam te novije regionalne snage poput digitalizacije i obnovljivih izvora energije.

SLIM projekt (2007. – 2013.), koji je osvojio nagradu RegioStars, bio je ključ u tom razvoju klastera. Uključivao je 700 poduzeća sa 60 000 zaposlenika, putem 15 klastera, usredotočivši se na procesnu podršku klasterima, mjerenja na razini klastera i poduzeća te učenje politike. U sklopu projekta ostvareni su novi kontakti i poboljšano je međusobno povjerenje među sudionicima, što je potaklo veću stopu rasta poduzeća koja su sudjelovala u projektu, a što je samo jedna od mnogih prednosti. Društvena i ekološka održivost također su bile u srcu projekta. Na primjer, projekt je promovirao rodnu svijest kao način rješavanja nedostataka vještina u sektorima kojima su tradicionalno dominirali muškarci.

“Za mene je projekt SLIM bio savršen uvod u svijet klastera kada sam prešla iz poslovnog sektora i postala voditeljica procesa u industrijskom IT klasteru FindIT. Brzo sam naučila o ostalim klasterima u regiji i njihovim područjima izvrsnosti. To je također rezultiralo zajedničkim projektom s nekoliko klastera i mnogim dodatnim zajedničkim aktivnostima.”

Britta Haag
Voditeljica procesa, FindIT

Tijekom tekućeg programskog razdoblja nekoliko projekata financiranih od strane EFRR-a koje vode klasteri koji su sudjelovali u projektu SLIM uključuju stotine poduzeća koja podupiru inovacije, internacionalizaciju i razvoj poslovanja s ciljem regionalne transformacije i rješavanja društvenih izazova. Nadalje, sve regije i klasteri svojim iskustvom u pametnoj specijalizaciji nastavljaju suradnju s projektom SLIM u sklopu projekta EFRR Pametna specijalizacija u sjevernoj središnjoj Švedskoj.

SAZNAJTE VIŠE

SLIM: <http://bit.ly/2h0EPfD>

SLIM (na švedskom): <http://bit.ly/2xsOCpL>

Projekt EFRR-a NMS3 (na švedskom): <http://bit.ly/2wXDzTR>

AKADEMIJA RODNE RAVNOPRAVNOSTI ZA MSP-ove

Akademija rodne ravnopravnosti za MSP-ove trogodišnji je projekt koji započinje u rujnu 2017. godine. Vodi ga Sveučilište Karlstad, a uključuje općine u regiji Värmland.

Cilj projekta je razviti i primijeniti znanje o spolovima, procesima organizacijskih promjena, integraciji spolova i normativnoj inovaciji za povećanje kapaciteta inovacija, intenziteta istraživanja i razvoja i rasta među MSP-ovima regije.

Ima tri glavna cilja: (i) razvoj koncepata i praktičnih alata koje MSP-ovi mogu upotrebljavati za jednostavnu i troškovno učinkovitu integraciju spolova; (ii) razvoj i upravljanje mrežom za regionalni rast i aktere promocije poslovanja, poput korporativnih organizacija, klastera, županijskih upravnih odbora, općina, gospodarskih komora i drugih ključnih sudionika; i (iii) daljnji razvoj i uspostavljanje akademije rodne ravnopravnosti za MSP-ove, istraživanje utjecaja poduzeća koja rade na integraciji spolova i razvoj modela evaluacije.

Projekt je usmjeren na MSP-ove u industrijama kao što su industrija papira, IT i digitalizacija te kreativne i kulturne industrije, a koje pripadaju skupini industrija s najvećom podjelom spolova u regiji Värmland. Očekivani rezultati uključuju da će poduzeća razviti svoje interne procese zapošljavanja, radne uvjete, radnu okolinu i organizaciju te korporativnu kulturu iz perspektive jednakosti, čime će poboljšati zapošljavanje i zadržavanje žena i muškaraca.

Dugoročni cilj je da do kraja projekta Akademija rodne ravnopravnosti za MSP-ove bude uspostavljena kao banka resursa i centar za pitanja vezana uz spolove, rodnu ravnopravnost, inovacije i rast, u suradnji s industrijom u regiji i na nacionalnoj razini.

RAZMJENA ZNANJA – KONCEPT OBOSTRANE KORISTI

KTP, (engl. Knowledge Transfer Partnerships), Partnerstva za prijenos znanja, projekt je razmjene znanja između malih i srednjih poduzeća (MSP) i akademske zajednice. U razdoblju od jedne do dvije godine novodiplomirani akademski građanin dobiva ulogu voditelja projekta KTP u MSP-u gdje se brine o strateškom razvojnom projektu. Projekti mogu uključivati razvoj novih tržišta, novih proizvoda ili novih procesa. Voditelja projekta podržava poslovni trener i nadzornik iz akademske zajednice.

KTP projekt pronalazi rješenja za neke od glavnih problema vezanih uz rast MSP-ova, kao što su vrijeme za razvoj rada i financiranja te zapošljavanje ljudi odgovarajućih kompetencija. Do sada su rezultati projekta pokazali da je 75 % voditelja projekata KTP dobilo ponude za stalni posao u MSP-u.

SAZNAJTE VIŠE

Sveučilište Dalarna: <http://www.du.se/ktp>

ŽUPANIJSKI UPRAVNI ODBOR REGIJE DALARNA PROJEKTA RODNA RAVNOPRAVNOST – U SVAKOM TRENUTKU

Rodna ravnopravnost identificirana je kao ključni čimbenik gospodarskog rasta i veće zaposlenosti. Županijski upravni odbor regije Dalarna provodi trogodišnji projekt pod nazivom Rodna ravnopravnost – u svakom trenutku. Financiran od strane ESF-a projekt se usredotočuje na suprotstavljanje segregaciji spolova na tržištu rada i povećanje mogućnosti zapošljavanja žena na puno radno vrijeme.

KIVO

Posljednjih se godina projekt financiran od strane ESF-a, koji je razvio metodu KIVO (Kvalitetno uključivanje u zdravstvo i socijalnu skrb), pojavio kao alat kojim upravljaju poslodavci za zadovoljavanje sve veće potrebe za zapošljavanjem u sektoru pružanja skrbi. Metoda KIVO omogućuje širenje baze zapošljavanja sustavnom suradnjom u cilju uključivanja ljudi izvan tržišta rada. Uspostava radnih mjesta koja potiču uključivost ključna je za ovaj uspjeh koji se oslanja na to da se alati za aktivno uključivanje učine dostupnima nadzornicima u cilju ostvarivanja održivog dugoročnog socijalnog razvoja.

Sistematizirana suradnja KIVO uključuje poslodavce, pružatelje usluga osposobljavanja, sindikat i službe za zapošljavanje. KIVO je razvio devet mogućih koraka koji vode od nezaposlenosti do stalnog zaposlenja. Prvi je korak osigurati da je pojedinac prikladan za posao u sektoru skrbi i da je zaista zainteresiran za rad u tom sektoru. Sudionici bez prethodnog iskustva u sektoru

Ciljana skupina su izabrani zastupnici, poslodavci i zaposlenici u osam općina koje sudjeluju u projektu. Obukom o rodnoj ravnopravnosti projekt integrira nova znanja, metode i alate u organizacije.

SAZNAJTE VIŠE

(na švedskom): <http://bit.ly/2w3wYZj>

skrbi imaju mogućnost dvotjednog stažiranja kako bi vidjeli odgovara li im posao ili ne. Također im se nude naukovanja i tečajevi jezika. Rezultat je mnogo manje napetosti u suradnji s pojedincima, što povećava vjerojatnost da će oni kojima je ponuđeno učenje na radnom mjestu biti uspješni u napredovanju prema zaposlenju. Cilj je da poslodavci aktivno sudjeluju u stvaranju kompetencija za koje smatraju da su potrebne njihovim organizacijama.

SAZNAJTE VIŠE

(na švedskom):

<http://www.ya-delegationen.se/kivo-metoden/>
<http://bit.ly/2fiEnJR>

“U početku nisam vidio potrebu za dugim uvodnim razdobljem jer sam se u programu učenja snalazio sasvim dobro. Međutim, tijekom uvodnog razdoblja zapošljavanja shvatio sam da mnoge riječi nisam u potpunosti razumio. Komunikacija sa starijim osobama vrlo je važna kako bi se one mogle osjećati sigurno i ugodno s pruženim uslugama u sektoru skrbi. Nakon završetka programa KIVO bio sam sigurniji u svojoj ulozi u organizaciji zbog temeljitog uvodnog razdoblja.”

NawlBik Cen, sudionik programa KIVO

JEDNAK REGIONALNI RAST I RAZVOJ 2016. – 2018., REGIJA GÄVLEBORG

Jednak regionalni rast i razvoj 2016. – 2018. projekt je koji vodi regija Gävleborg, a financira ga Švedska agencija za gospodarski i regionalni razvoj. Proizlazi iz nacionalne strategije za promicanje poslovanja pod jednakim uvjetima. Glavni je cilj strategije da žene i muškarci – bez obzira na etničko podrijetlo ili dob – mogu koristiti inicijative i resurse za promicanje poslovanja, kao što su savjeti, pomoć za razvoj poslovanja, aktivnosti klastera i poslovnih inkubatora i financiranje, pod jednakim uvjetima. Polazi se od toga da će razvoj jednakih uvjeta unutar sustava promicanja poslovanja pridonijeti održivom rastu i povećanju konkurentnosti u poduzećima i regijama.

Regija Gävleborg usredotočuje se na ravnopravni i regionalni razvoj s preklapajućim polazištem, osiguravajući jednake uvjete koji doprinose društveno održivoj regiji.

To će se ostvariti, primjerice: (i) već razvijenom i uspostavljenom strategijom financiranja upravljanja i distribucije resursa za regionalni rast; (ii) završetkom istraživanja o raspodjeli sredstava regionalnih projekata i izravne potpore poslovanja ovisno o spolu, zemlji podrijetla i djelatnosti; (iii) nastojanjima da se poveća kompetencija usmjerena na strateški važne sudionike u području spolova i ravnopravnosti; i (iv) provođenjem regionalnog procesa za razvoj i podupiranje metoda za unapređenje upotrebe strukturnih fondova i fondova za regionalni rast.

SAZNAJTE VIŠE

Nacionalna strategija za promicanje poslovanja pod jednakim uvjetima 2015. – 2020.:

<http://bit.ly/2wmnQKB>

Jednak regionalni rast i razvoj (na švedskom):

<http://bit.ly/2gYAMUY>

AKADEMIJA ZA PAMETNU SPECIJALIZACIJU

Akademija za pametnu specijalizaciju alat je za transformaciju i obnovu privatnog i javnog sektora u regiji Värmland te za razvoj istraživanja i obrazovanja na Sveučilištu Karlstad. Njezin je cilj koristiti istraživanje za dobrobit industrije, županijskog vijeća i općina u regiji Värmland te ojačati istraživačko okruženje regije. Očekuje se da će visoko kvalitetna istraživanja sveučilištu donijeti više vanjskih sredstava.

Akademija će podržati i stvoriti jaču suradnju između akademske zajednice, industrije i društva u cilju promoviranja istraživanja u kojima je pametna specijalizacija u središtu sadržaja. Šest područja identificiranih kao pametne specijalizacije u istraživačkoj i inovacijskoj strategiji za pametnu specijalizaciju regije Värmland (VRIS3) čine temelj Akademije. Šest područja čine: usluge stvaranja vrijednosti; bioekonomija šuma; digitalizacija socijalnih usluga; napredni sustavi proizvodnje i složeni sustavi; digitalizirano iskustvo prirode, kultura i mjesta; i sustavna rešenja s fotonaponom. Povezivanjem istraživanja, inovacija i obrazovanja Akademija će pripremiti studente na Sveučilištu Karlstad za zapošljavanje kako bi potaknuli industrijski razvoj šest prioritarnih područja u regiji Värmland.

Očekuje se kako će Akademija ojačati istraživačko okruženje regije te pridonijeti: glavnim istraživačkim i inovacijskim projektima; ulaganjima, povećanju izvoza i gospodarskom rastu; osnivanju poduzeća, međunarodnim demo lokacijama i ispitivačkim centrima; i utjecaju politike za podršku šest specijalizacija.

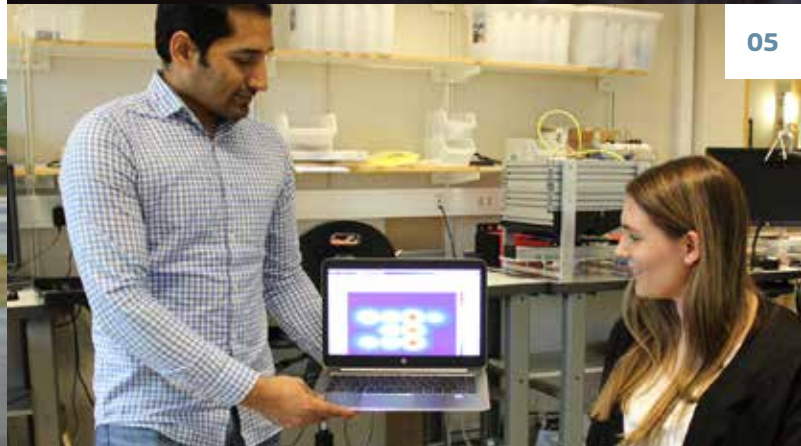
U prvoj će se fazi Akademija, a koja je partnerstvo između Sveučilišta Karlstad i regije Värmland, provoditi kao projekt u razdoblju od 2016. do 2020. Regija i sveučilište uložiti će oko 5 milijuna EUR za financiranje istraživanja do 2020. Dodatna se podrška očekuje iz vanjskih izvora kao što su nacionalna sredstva, Obzor 2020. te europski strukturni i investicijski fondovi.

SAZNAJTE VIŠE

Sveučilište Karlstad: <http://bit.ly/2eRPyIT>

ZABILJEŽENO FOTOAPARATOM

Švedska je dom snažnih sudionika i dionika u istraživanju, inovacijama i pametnoj specijalizaciji s velikim potencijalom za jačanje regionalnog rasta, konkurentnosti i radnih mjesta.

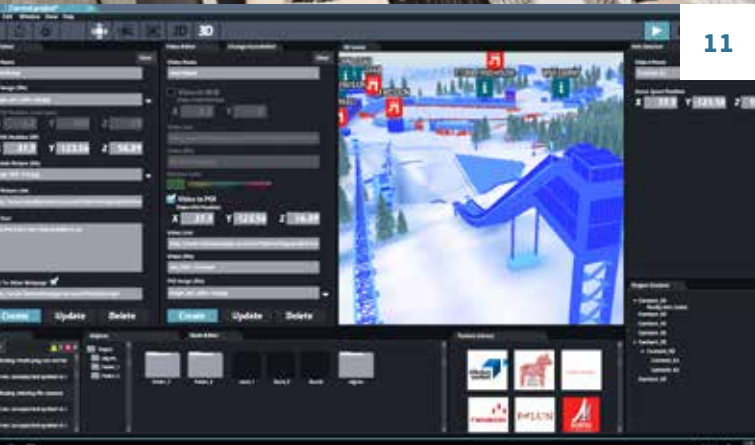
09

10

11

12

- 01 Projektom Mittstråket razvija se funkcionalna i održiva prekogranična transportna ruta za ljude i robu u središnjem Norrlandu.
- 02 Ciljevi projekta BOOST jesu razvoj i predstavljanje fizičkih i virtualnih prototipova za održivi život i gradnju od stakla i drveta.
- 03 U sklopu projekta Destination Capacity Building u švedskoj pokrajini Lappland stvaranjem strateških saveza i stimulacijom razvoja proizvoda i inovacija razvija se turizam te pokrajine.
- 04 Lopme Laante (Sami Land) projekt je izgradnje dva tematska parka Saami za ilustriranje uloga Saamija u društvu i razvoju regije Härjedalen.
- 05 Istraživači i industrija u sklopu projekta SMART surađuju na rješavanju izazova istraživanja vezano uz platformu Internet of Things.
- 06 Safety & Security Test Arena projekt je suradnje kojem je u cilju pretvaranje sjeverne Švedske u vodeću regiju za istraživanje i razvoj u sektoru sigurnosti.
- 07 Arena Grön Tillväxt podržava nove ideje u zelenim inovacijama, uključujući i materijal razvijen za zamjenu plastike u zdravstvenoj zaštiti.
- 08 Projekt SREss uključen je u osiguravanje infrastrukture za istraživački centar European Spallation Source koji je u izgradnji u regiji Skåne.
- 09 Projekt Framtidens soler i Östra Mellansverige za cilj ima povećati stopu ulaganja u solarnu energiju u MSP-ovima u istočnoj središnjoj Švedskoj.
- 10 U regiji Kronoberg se u sklopu projekta Step Two razvija metoda za poticanje rasta među malim poduzećima u vlasništvu poduzetnika rođenih u inozemstvu.
- 11 Cilj projekta Gamification of Dalarna je uspostaviti tehničku platformu koja koristi tehnologiju za razvoj igara za privlačenje većeg broja posjetitelja u regiju.
- 12 Projekt VIRUS vodi centar za posjetitelje na prvoj električnoj cesti za kamione bez upotrebe fosilnog goriva na svijetu u regiji Gävleborg.

Govoreći iz iskustva

Časopis *Panorama* prikupio je raznovrsne iskrene komentare i zapažanja sudionika u projektima i građana koji su imali koristi od kohezijske politike i regionalnog financiranja u svim aspektima svakodnevice.

“Raznolikost je normalna, raznolikost je prirodna ... Cilj je projekta „Diversity for Kids” pripremiti djecu i tinejdžere za život u tolerantnijem, otvorenijem i suosjećajnijem društvu.”

Paul Jüttner, nastavnik
Diversity4Kids (DE)

“Ovaj projekt pomaže nam uvjeriti zajednice, pružatelje usluga njege, pružatelje zdravstvenog osiguranja, stambene udruge i – najvažnije – starije osobe i njihovu rodbinu da pametna tehnologija može biti velik dio njihova rješenja.”

Bettina Horster, direktorica poslovnog razvoja,
VIVAI Software AG (DE)
Finalist dodjela nagrada RegioStars za 2017.:
Smart Service Power

“Općina Li želi biti uključiva, a ovim je projektom to omogućeno. Njime su povezani donositelji politika i građani s ciljem stvaranja društva s niskom razinom ugljika.”

Teijo Liedes
Predsjednik vijeća općine Li i
udruge za zaštitu okoliša (FI)
Finalist dodjela nagrada RegioStars za 2017.:
Inovativne javne usluge s niskom razinom ugljika

“Europi koristi davati novac za projekte koji su inovativni ili nisu nužno usmjereni na dobit. Nitko ne bi mogao pokrenuti mjesta poput ovoga jer bi im bio potreban mnogo veći povrat ulaganja. Mi radimo s ljudskim bićima i njihova je korist vrlo važna. A ako Europa može pomoći financirati projekte koji ljudima donose veću korist, to je sjajno.”

Sophie Desilly
Koordinatorica projekta Story2Work
Art2Work (BE)

“MAD je platforma mode i dizajna u Bruxellesu – to je fantastičan projekt jer stvarno pomaže dizajnerima i kreatorima u Bruxellesu da razvijaju svoje projekte i karijere, a nudi im i fantastično mjesto za predstavljanje svojih radova.”

Silvia Martinelli, voditeljica komunikacija projekta
MAD (BE)

“Projektom BEACON uspješno je olakšan rast poslovanja koji se ne bi inače dogodio. Prodaja poduzeća porasla je, razvijeni su novi proizvodi i procesi i stvorena su nova radna mjesta.”

Iain Donnison, direktor projekta
dobitnik nagrade RegioStars 2014.:
BEACON (UK)

“Otvoreno partnerstvo i transparentne aktivnosti temelj su većeg međusobnog povjerenja, nadahnjuju stvaranje usluga i proizvoda za ljude te oblikuju trajne veze i perspektive.”

Irena Krivienė
generalna direktorica, Sveučilište Vilnius, Znanstveni
komunikacijski i informacijski centar knjižnice
i Središnja knjižnica
Finalist dodjela nagrada RegioStars za 2016.:
Jonvabaliai (LT)

“I dalje sam pod dojmom stečenog znanja i ostvarenih kontakata tijekom EWRC-a koji nadilaze granice, regije, kulture. Tu se stvaraju budući konzorciji, odlučuje o replikaciji, postavljaju se pitanja i daju savjeti, organiziraju spontani ručkovi i, najvažnije, sklapaju dugotrajna prijateljstva – sve to ovaj događaj čini jednim od najvećih hvalospjeva EU-a lokalnoj demokraciji.”

Anya Margaret Baum, glavna direktorica, The Keryx Group, Poljska

„Interreg Volunteer Youth“:

promicanje suradnje i solidarnosti preko granica

Europske snage solidarnosti (ESC) nova je inicijativa Europske unije koja stvara prilike mladima za volontiranje ili rad na projektima u svojoj zemlji ili inozemstvu koji pogoduju zajednicama i ljudima diljem Europe. Regionalna politika EU-a uključila se u inicijativu s milijun EUR kako bi prekograničnim, transnacionalnim ili međuregionalnim programima i srodnim projektima omogućila ugostiti volontere (građani EU-a između 18 i 30 godina) na dva do šest mjeseci. Cilj je poduprijeti, promicati i izvješćivati o postignućima programa i projekata Interreg uz istodobno povećanje svijesti o prednostima suradnje preko unutarnjih granica EU-a. U nastavku pročitajte svjedočanstva četiri mlada volontera koji sudjeluju u inicijativi Interreg Volunteer Youth (IVY) koju vodi Udruga europskih pograničnih regija.

Silvia i Laura reporterke su Interrega u zajedničkom tajništvu ALCOTRA od 21. svibnja 2017. Ovo su neki od njihovih dojmova:

Silvia kaže da od samog početka ne možete ne doživjeti duh suradnje i međusobne podrške u timu tajništva. „Ne biste mogli tražiti bolji uvod u prekograničnu suradnju, o kojoj ja nisam puno znala prije sudjelovanja u inicijativi. Sada sam bolje informirana i znam više o prednostima koje europski građani mogu dobiti od toga.

„Velik dio te pomoći, primjerice obnova povijesnih zgrada ili podrška pograničnim medicinskim ustanovama, samo je materijalna, no dodana vrijednost je u dvjema zemljama koje odluče

ujediniti svoje snage i surađivati na zajedničkom projektu. Ta suradnja provodi u praksu ideju pripadanja jednom području i ideju zajedničkog državljanstva – europskog. Poticanje i preuzimanje odgovornosti za ovaj duh zajednice koji granice vidi kao mjesto okupljanja, a ne kao barijeru koju treba čuvati policija, možda je jedan od važnijih izazova s kojima se sada moraju suočiti europske institucije i građani.“

Silvia, Italija

Laura objašnjava da je volontiranje kao reporterka Interrega u Torinu za nju bila prilika da se uključi u ono što joj je važno: „Europsku uniju i koristi za njezine građane. Budući da sam Francuskinja sa sklonostima prema Italiji, bilo mi je izrazito

zanimljivo nalaziti se u središtu pokušaja suradnje između te dvije zemlje. To je iskustvo vrlo uzbudljivo i omogućuje mi da razumijem na koji način EU potiče regije na razvoj zajedničkih prekograničnih rješenja.

„To je iskustvo vrlo uzbudljivo i omogućuje mi da razumijem na koji način EU potiče regije na razvoj zajedničkih prekograničnih rješenja.”

„Pružilo mi se nekoliko prilika za susret s voditeljima projekata financiranih programom i za promatranje njihovog djelovanja i rezultata na licu mjesta. Otkrila sam projekte koji su se bavili pitanjima koja postoje na obje strane granice, poput borbe protiv depopulacije u planinskim područjima, uvažavanja kulturne i prirodne baštine te boljeg sprečavanja prirodnih nepogoda.

Laura, Francuska

Zahvaljujući svježem pristupu inicijative IVY, Laura i Silvia smatraju da pridonose promicanju civilnog angažmana i povećanju osjećaja pripadnosti Europskoj uniji. Inicijativa IVY omogućila im je osvježiti instrument koji postoji više od 27 godina i zbog toga su vrlo ponosne.

Rad na budućnosti bez granica

„Ne znam, ali ti Nijemci imaju dobar glazbeni ukus!” Ovaj citat nizozemskog srednjoškolca točno opisuje srž projekta u kojem volontiramo.

Projekt se zove „Nachbarsprache & buurcultuur”, njemačka i nizozemska riječ za „susjedni jezik” i „susjednu kulturu”. Kroz projekte razmjene srednjoškolce dovodi u kontakt s vršnjacima s druge strane granice. Time se smanjuju prepreke njihovu osvješćivanju o neograničenim mogućnostima studiranja, rada ili življenja u budućnosti koje nudi druga zemlja. Razumijevanje da „drugo” nije toliko različito je prvi korak u tom procesu.

Sveučilište Radboud u Nijmegenu (Nizozemska) i Sveučilište Duisburg-Essen (Njemačka), koja dijeli samo 100 kilometara i granica, nedavno su se uključila u ovaj projekt. Kao studenti binacionalnog magisterija „Europski studiji: Nizozemsko-njemački studij”, obje smo svjesne važnosti prelaska europskih granica i svođenja njihova utjecaja na minimum. Naš profesor Paul Sars, koordinator projekta na nizozemskoj strani, nam je omogućio da damo svoj doprinos.

„Imate tri mjeseca praznike između semestara,” rekao je. „Zašto se ne pridružite našem timu i steknete iskustva u svom budućem području rada?” Osigurao nam je ured na šestom katu s prekrasnim pogledom i stupio u kontakt s inicijativom IVY. Kako bismo dobile dojam o projektu putovale smo u neke škole koje su sudjelovale u njemu i promatrale razmjene. Iz prve smo ruke doživjele moguće pozitivne utjecaje razmjene studenata. Uz sve veću upotrebu društvenih medija i videoblogere oni više nego ikad dijele iste interese i mladenačku kulturu. Dobar je osjećaj prisustvovati njihovom uviđanju te sličnosti!

Sastavni dio našeg posla jest studentima dati priliku da svoja iskustva podijele sa svojom okolinom. Pomažemo im u pisanju blogova u kojima se mogu usredotočiti na svoje osobne dojmове vezano uz razmjene. Također organiziramo „preuzimanja” Instagrama koja im pružaju priliku da se izraze u još poznatijem okruženju.

Pišemo priopćenja za javnost i pozivamo lokalne i regionalne novinare kako bismo stvorile publicitet u pograničnoj regiji. Stvorile smo platformu za društvene medije kako bismo dijelile sadržaj koji objavljuju studenti i pozornost koju te objave imaju u medijima kako bi studenti i stanovništvo u pograničnom području postali sve svjesniji velikih mogućnosti koje nudi druga zemlja.

Također smo otkrile da imamo skriveni talent izrade letaka, plakata i predložaka. Čak su nam povjerali zadatak izrade logotipa projekta. Ukratko, tim nam daje puno slobode i odgovornosti što naše iskustvo u sklopu inicijative IVY čini vrlo ugodnim!

Xander i Yonec, Nizozemska

SAZNAJTE VIŠE

https://europa.eu/youth/solidarity_hr
<https://www.interregyouth.com/>

U POGRANIČNIM REGIJAMA MJERE ZA POTICANJE RASTA I RADNIH MJESTA

Jedinstveno tržište i sloboda kretanja jesu prava EU-a. Građani uživaju u mogućnostima kretanja, rada, studiranja ili korištenja usluga u drugim zemljama EU-a. Ta prava posebno su važna za pogranične zajednice.

1 od 3 Europljana živi u tim regijama – **150 milijuna ljudi.**

2 milijuna građana EU-a su **pogranični radnici ili studenti** – putuju na posao ili u školu preko granice na **dnevnoj ili tjednoj bazi.**

Taj bi postupak trebao teći glatko i jednostavno.
No, za mnoge to nije slučaj.

Različiti **nacionalni zakoni i administrativni postupci** sprječavaju pristup radnim mjestima, obrazovanju, hitnim službama, poslovanju, lokalnom javnom prijevozu i zdravstvenoj skrbi.

Uklanjanje samo **petine** svih prepreka dovelo bi do:

BDP +2 %
u pograničnim regijama

1 milijun
novih
radnih
mjesta

Tim će se izazovima baviti sljedećih 10 mjera.

Stvaranje „Središnje točke za granice” unutar Komisije olakšat će i podržati njihovu provedbu.

produbiti suradnju i razmjene

e-vlada za omogućavanje
prekogranice javne uprave

unaprijediti zakonodavni proces

pružiti pouzdane i razumljive
informacije i pomoć

podržati prekogranično zapošljavanje

promicati veće udruživanje
zdravstvenih ustanova

promicati pograničnu višejezičnost

razmotriti pravni i financijski
okvir suradnje

olakšati prekogranični pristup

izgraditi dokaze za bolje
donošenje odluka

28 zemalja EU-a, zajedno s Norveškom, Švicarskom i Lihtenštajnom, dijeli gotovo **40 kopnenih granica**, s više od **440 regija** koje se nalaze uz najmanje jednu granicu.

“Pogranične regije ključne su za rast Europe. S više od četvrtine BDP-a EU-a koji se generira u njima, otvara nam se bezbroj mogućnosti.”

Europska povjerenica za regionalnu politiku Corina Crețu

TOČKE PODATAKA: 4 – OTVORENA PODATKOVNA PLATFORMA

POSTOJI LI NEKA TEMA O KOJOJ BISTE ŽELJELI DA SE GOVORI U BUDUĆIM OBJAVAMA U TOČKAMA PODATAKA **PANORAME**?
POSTOJI LI SKUP PODATAKA ZA KOJI BISTE ŽELJELI DA GA POSTAVIMO NA OTVORENU PODATKOVNU PLATFORMU FONDOVA ESI?

AKO POSTOJI, POŠALJITE E-PORUKU NA ADRESU: REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU

Pogled odozgo na regionalna ulaganja

EU dodjeljuje 454 milijarde EUR u svrhu ulaganja kroz europske strukturne i investicijske fondove (fondovi ESI) u sklopu višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) EU-a za razdoblje 2014. – 2020. Kako stojimo po pitanju isplata sredstava EU-a na sredini programskog razdoblja?

Iako su ulaganja sastavni dio regionalnog razvoja i jače kohezije, javna sredstva važan su katalizator. Kako bi omogućio građanima da prate kako se koristi novac europskih poreznih obveznika dostupan u njihovoj regiji i zemlji, EU je spreman ponuditi im pogled od 360° odozgo na sam izvor u stvarnom vremenu.

Godišnje prognoze fondova ESI

Analiza financijske provedbe isplata EU-a u sklopu višegodišnjeg financijskog okvira 2014. – 2020. pokazuje da trend iz prethodnih programskih razdoblja vrijedi i dalje za sve fondove u sklopu europskih strukturnih i investicijskih fondova. Programi svoje putovanje započinju uz financijsku podršku iz predujmova

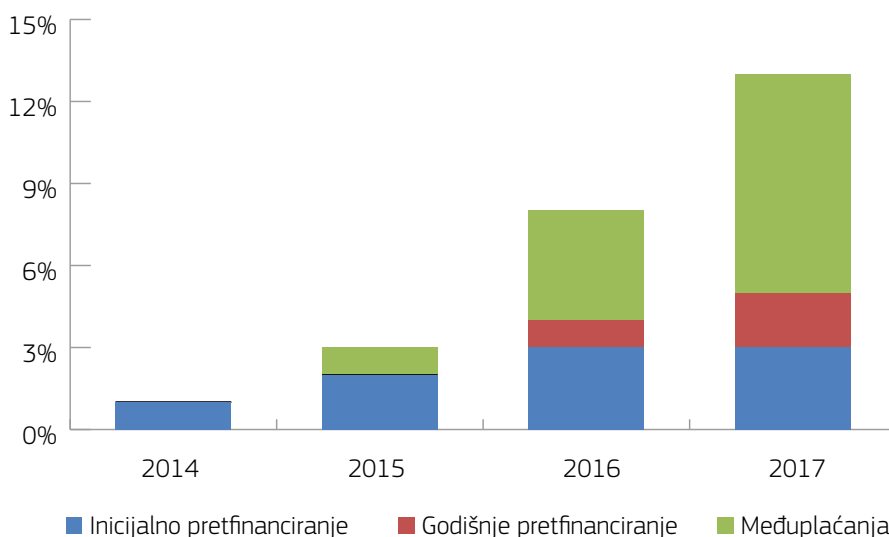
koje primaju u ovom slučaju tijekom prve tri godine (inicijalno prefinansiranje), a kasnije Komisiji prijavljuju rashode kako bi osigurali naknadu tih rashoda (međuplaćanja).

Pod utjecajem učinaka koje su prošle financijske krize imale na gospodarstva EU-a, Unija je odlučila povisiti svoju preliminarnu potporu ulaganjima kroz ubrizgavanje gotovine u države članice te kroz dodatni predujam (godišnje prefinansiranje). To je dostupno na godišnjoj razini u razdoblju između 2016. i 2023. Vijek trajanja svakog godišnjeg prefinansiranja jedna je računovodstvena godina u kojoj ga države članice moraju opravdati rashodima prijavljenima Komisiji i zadržati ih u vidu međuplaćanja. U suprotnom Komisija zahtijeva povrat tog predujma ne dovodeći u pitanje način na koji je predmetna država članica rasporedila ta sredstva.

Grafikon u nastavku prikazuje te tri vrste plaćanja na kumulativnoj razini za sve fondove ESI, pokazujući da je krajem kolovoza 2017. bilo povučeno 13 % sredstava.

Više od polovice ukupnog financiranja na razini EU-a provodi se putem fondova ESI (tj. 454 milijarde EUR), od čega se značajan dio kanalizira kroz Europski fond za regionalni razvoj

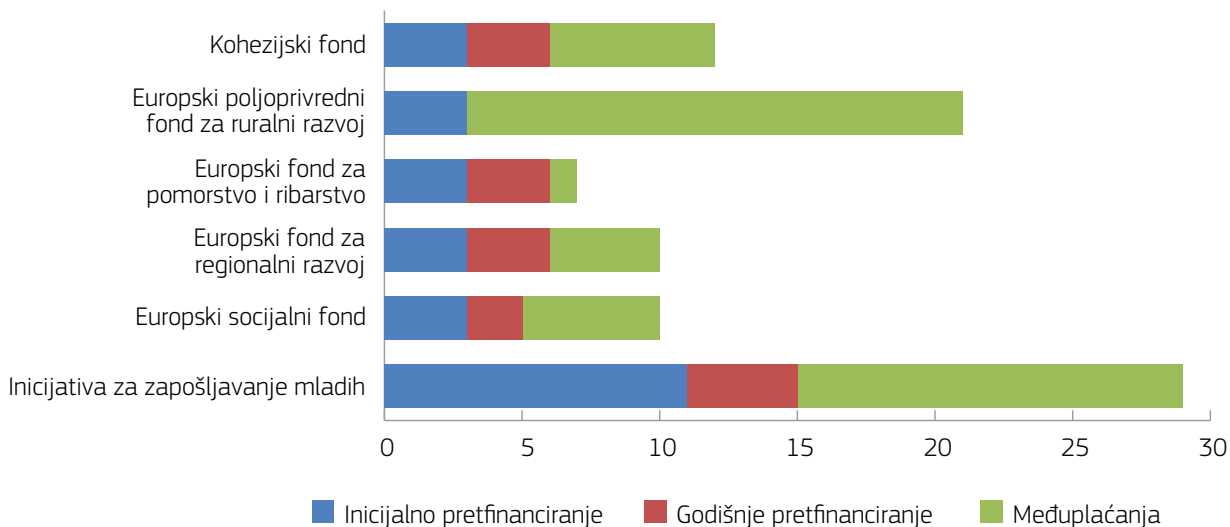
Ukupna plaćanja EU-a svi fondovi ESI

(196 milijardi EUR) s ciljem promicanja uravnoteženog razvoja i stimulacije zajedničkog napretka diljem 276 regija EU-a. Za aktivnosti podržavanja zapošljavanja, rasta i ulaganja do kraja kolovoza 2017. bilo je potrošeno 9 % sredstava dostupnih u sklopu ERDF-a.

i pokazuju velik napredak po pitanju financijskog izvršenja, s 11 % potrošenih od dodijeljenih 2 milijarde EUR do kraja kolovoza 2017. Ostatak sredstava dodijeljenih putem ERDF-a, tj. 9 milijardi EUR, provodi se kroz programe INTERREG u sklopu kojih regije i države članice surađuju preko granica.

Ukupna kumulativna plaćanja EU-a po fondu

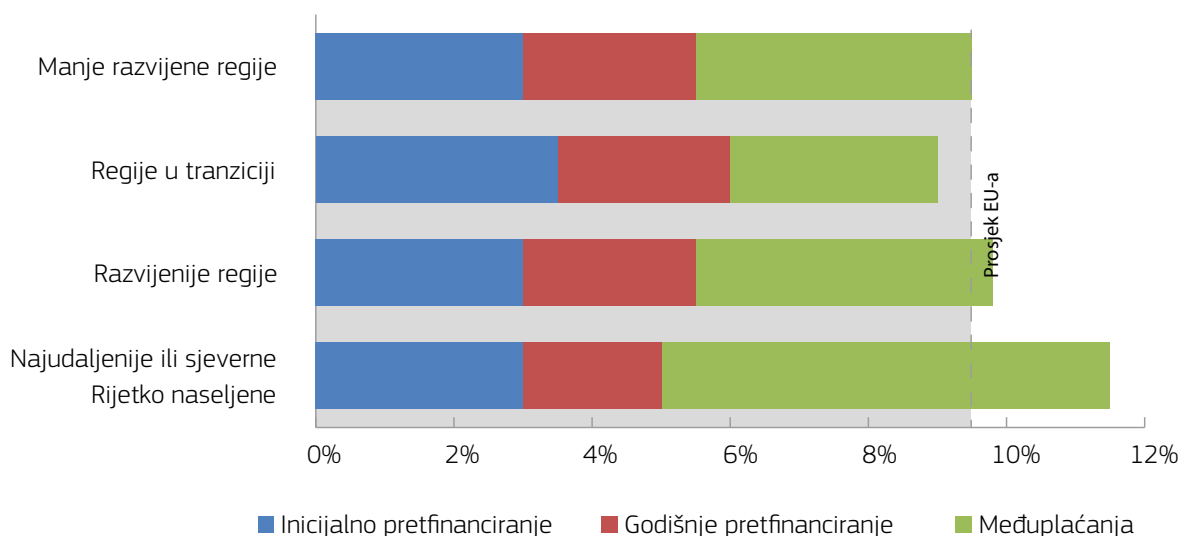
Fokus na ERDF: kakvo je stanje?

Uz ovaj značajan naglasak na regijama EU-a, priča programa ERDF-a u razdoblju 2014. – 2020. oblikovana je temeljem kategorizacije regija EU-a u tri glavna tipa: manje razvijene regije koje će tijekom sedmogodišnjeg razdoblja dobiti 129 milijardi EUR; regije u tranziciji s 24 milijarde EUR i razvijenije regije koje će dobiti 32 milijarde EUR. Najudaljenije ili sjeverne rijetko naseljene regije također su individualno prepoznate

Uspoređujući realizaciju država članica po pitanju rashoda prijavljenih Komisiji, s jedne strane zaključujemo da velika većina njih nastoji maksimizirati uporabu dostupnih sredstava na način da traži naknadu od Komisije, s Finskom na čelu krajem kolovoza 2017.

S druge strane, primjećujemo da neke države članice zagovaraju produljenje uporabe predujma i odgađanje mogućnosti

Ukupna kumulativna plaćanja EU-a po kategoriji regije: Europski fond za regionalni razvoj

primanja naknada za rashode. U svjetlu toga, Komisija provodi disciplinu namećući uporabu angažiranih fondova EU-a ne kasnije od isteka treće godine od trenutka kada su postali dostupnima (poznato kao pravilo izdvajanja „n+3”), u protivnom država članica gubi ta sredstva.

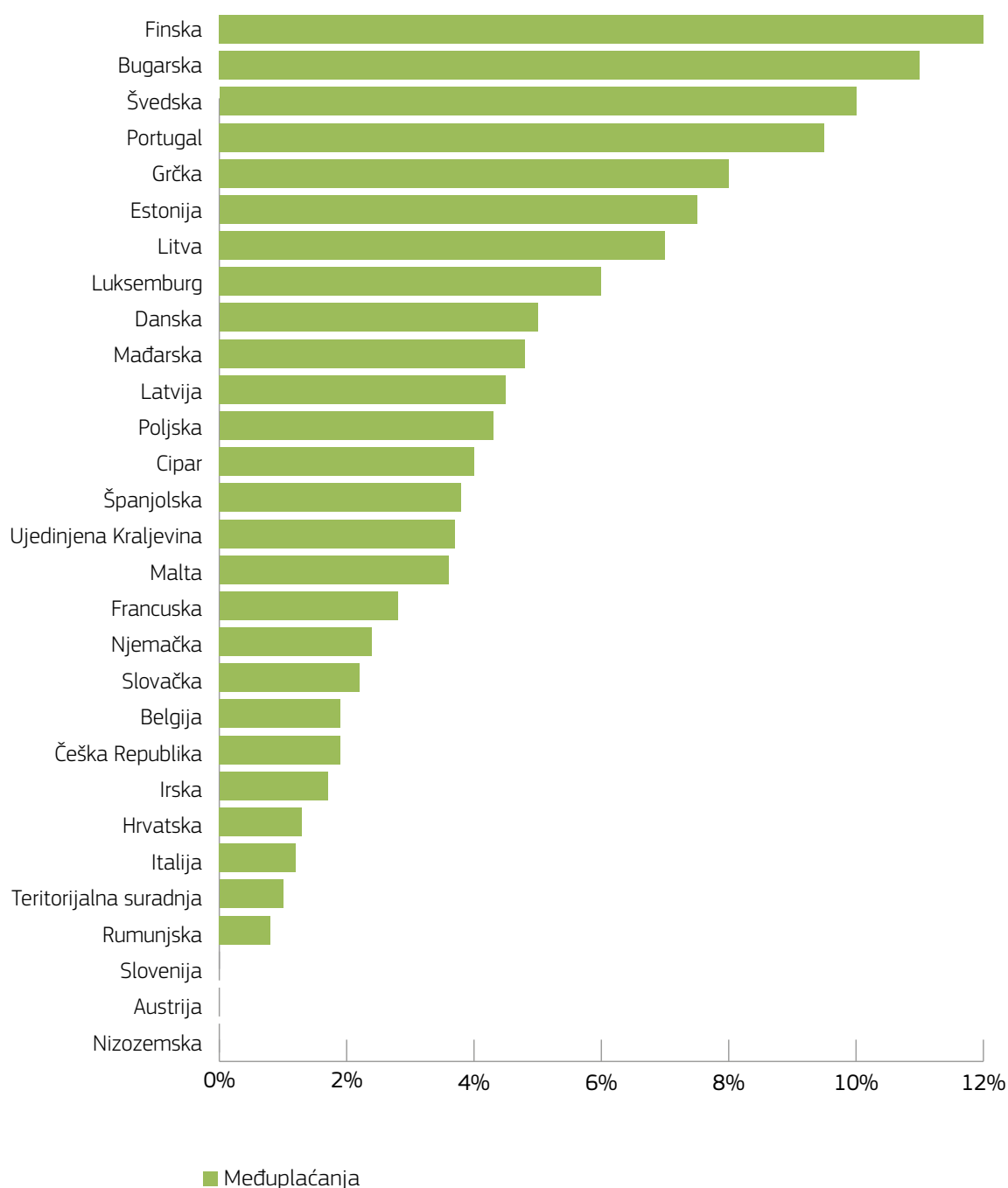
U iščekivanju predstojećeg VFO-a nakon 2020. godine nazire se nova krilatica: znanje daje moć građanima. Svakog se pojedinog građanina poziva pratiti uporabu sredstava iz fondova EU-a kako bi mogao stvoriti točno mišljenje i sudjelovati u raspravama o budućnosti Europe.

Želite li vi saznati kakva je situacija u vašoj regiji i zemlji po pitanju primljenih uplata iz EU-a? ■

SAZNAJTE VIŠE

Iskoristite naš novi skup podataka koji se ažurira na dnevnoj bazi i prilagodite svoje grafikone na: <http://bit.ly/2wUf3nA>

Ukupna kumulativna plaćanja EU-a po državi članici

PROJEKTI

SIGURNA LUKA ZA BRODOVE ZA KRSTARENJE ZA PORTO

**UKUPNO ULAGANJE:
45 541 041 EUR**

**DOPRINOS EU-A:
25 495 826 EUR**

Novoizgrađena zgrada terminala za luksuzne putničke brodove za krstarenje poboljšava prolaz do sjevera Portugala i time potiče turizam i gospodarski rast u regiji. Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) financirao je projekt koji luci omogućuje pristanak većih brodova za krstarenje.

Porto – drugi po veličini grad u Portugalu smješten na rijeci Duoro uz obalu – obavezno je odredište za mnoge turiste. Međutim, unatoč njegovoj lokaciji na obali, međunarodnim luksuznim prekooceanskim brodovima dosada je odbijan pristup jer luka u Leixõesu nije bila opremljena za njihov pristanak.

Projekt financiran od strane EFRR-a rezultat je spoznaje da bi Porto mogao biti privlačan za putnike na velikim brodovima za krstarenje ako bi se luka u Leixõesu unaprijedila. Kao rezultat toga je od izgradnje nove zgrade terminala za brodove za krstarenje u luci regija Porta doživjela porast broja posjetitelja.

Spremna za pristanak brodova

Zahvaljujući novoj zgradi stvoreno je 210 radnih mjesta, a lokalna zajednica ima dodatne koristi jer je terminal sada dom Centra za pomorsku znanost i tehnologiju Sveučilišta u Portu. Sveučilište uključuje laboratorije, uzgajalište za morske organizme kao i vivarije za morske životinje i biljke.

Luka Leixões strateški je smještena kao najzapadnije središte koridora osnovne mreže Atlantske transeuropske transportne mreže (TEN-T), dio ključne inicijative rute multinacionalnog prijevoza EU-a.

Modernu bijelu zgradu dizajnirao je Luis Pedro Silva, a oblikovana je poput trupa broda – proteže se 800 metara od obale i već je postala arhitektonski znak regije. Pristanište za vezivanje brodova izgrađeno je za pristanak većih brodova za krstarenje dužine do 300 metara, uz marinu u kojoj se nalazi 170 novih vezova posebno prilagođenih dugim putničkim brodovima. Postojeći vanjski zid luke proširen je i njegov promjer sada iznosi 600 metara, a morsko dno je iskopano do dubine od 10 metara. Gat između rijeke i mora također je izgrađen posebno za manja plovila koja turiste voze na kratka razgledanja po rijeci Douro.

Europska komisija uložila je 25 milijuna EUR u financiranje izgradnje terminala i pripadajuće marine i objekata, 45 % ukupnog proračuna od preko 57 milijuna EUR. Od njegova otvaranja broj brodova za krstarenje i putnika u tom području značajno je porastao, uključujući i neke od najluksuznijih svjetskih plovila, što je značajno potaknulo turizam Portugala. ■

SAZNAJTE VIŠE

<http://bit.ly/2xhSBoe>

PROJEKTI

INTERAKCIJE CRIJEVNIH STANICA POD MIKROSKOPOM

**UKUPNO ULAGANJE:
5 160 086 EUR**

**DOPRINOS EU-A:
2 580 043 EUR**

Uz potporu Europskog fonda za regionalni razvoj, Klaster za istraživanje probavne glikoznanosti (AGRC) u Galwayu, Irska, proučava kako naša crijeva reagiraju na štetne i neštetne organizme. Ovaj je zajednički napor prvi korak ka razvoju novih lijekova za poboljšanje zdravlja crijeva.

Irska je na putu prema vrhunskim novim razvojem u relativno novom području glikoznanosti. Ovo područje u nastajanju usredotočuje se na uloge složenih šećera u interakcijama sa štetnim i neštetnim bakterijama. Na karcinome, mikrobne infekcije i upalne bolesti utječu odnosi crijeva i bakterija, zbog čega je to istraživanje ključno. Rezultati klastera trebali bi se koristiti u razvoju novih lijekova, preventivnim mjerama i dijagnostičkim metodama.

Povezivanjem znanstvenika iz različitih disciplina – mikrobiologa, računalnih znanstvenika i kemičara uz same glikoznastvenike – AGRC želi nastaviti rad na već postojećim temeljima stručnosti u području glikoznanosti u Irskoj. Napredak u sektoru pridonijet će već snažnom istraživačkom profilu zemlje u zdravlju probave, terapiji matičnim stanicama, karcinomu i imunologiji.

Rezultati bi također mogli imati domino učinak na razvoj lijekova i terapija za zarazne bolesti koje nisu vezane uz crijeva kako istraživači otkrivaju opće podatke o ponašanju patogena i staničnom odgovoru koji bi se mogli primijeniti na druge tjelesne sustave.

Pametnan pristup

AGRC će se u početku usredotočiti na reakcije crijevnih stanica na infiltraciju štetnih i neštetnih organizama, prije razvoja novih platforma za analizu glikana za daljnja istraživanja. Također stvara partnerstva između znanstvenika i inženjera u akademskoj zajednici i industriji, kombinirajući različite vještine i iskustva u cilju poticanja tehnologije i inovacija.

Očekuje se da će to istraživanje imati značajan komercijalni utjecaj na farmaceutske, bioanalitičke, mliječne i prehrambene sektore, pridonoseći rastućem gospodarstvu Irske.

U skladu s nacionalnom strategijom inovacija i doprinosom „pametnom gospodarstvu“, AGRC je jedan od strateških istraživačkih klastera Irske, specijaliziranih centara stručnosti koji se nalaze diljem zemlje. Irska zaklada za ulaganja u znanstvena i inženjerska istraživanja – Science Foundation Ireland – promiče osnivanje takvih klastera kako bi se bavili ključnim istraživačkim pitanjima u određenim područjima, podržali razvoj tehnoloških tvrtki u Irskoj i pridonijeli ukupnom gospodarstvu Irske.

Napredak ostvaren u glikoznanosti do danas bio je potaknut prepoznavanjem važnosti glikomike u poboljšanju zdravlja crijeva. Konkretno, klaster nastoji osigurati temelje za sljedeći val dijagnostike i terapije, omogućujući bolesnicima koji boluju od raka, bolesnicima s upalnim bolestima i onima s mikrobnim infekcijama pristup boljim lijekovima u budućnosti. ■

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.agrc.ie/>

PROGRAM

18. – 19. LISTOPAD 2017.

Budimpešta (HU)

6. godišnji forum EUSDR-a

23. – 24. STUDENI 2017.

München (DE)

Godišnji forum EUSALP-a

27. – 29. STUDENI 2017.

Rotterdam (NL)

Forum gradova

Više informacija o ovim događanjima možete pronaći u dijelu Program na *web*-mjestu InfoREGIO:

http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/newsroom/events/

PRAVNA OBAVIJEST

Ni Europska komisija ni osobe koje djeluju u njezino ime odgovaraju za uporabu podataka iz ove publikacije.

Luksemburg: Ured za publikacije Europske unije, 2017.

PDF: ISSN 2315-0823

Ponovna je uporaba dopuštena uz uvjet navođenja izvora.

Politiku ponovne uporabe dokumenata Europske komisije uređuje Odluka 2011/833/EU od 12. prosinca 2011. (SL L 330, 14.12.2011., str. 39.).

Za svaku uporabu ili reprodukciju fotografija ili druge građe koja nije zaštićena autorskim pravom EU-a dopuštenje se mora zatražiti izravno od vlasnika autorskog prava.

Časopis je tiskan na recikliranom papiru na engleskom, francuskom, njemačkom, bugarskom, grčkom, španjolskom, talijanskom, poljskom i rumunjskom jeziku. Dostupan je na 22 jezika na *web*-mjestu: http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/information/publications/panorama-magazine/

Sadržaj izdanja dovršen je u rujnu 2017.

© Europska unija, 2017.

Printed in Belgium

FOTOGRAFIJE (STRANICE):

Naslovna stranica: © Shutterstock – Mikael Hjerpe

Stranica 4., 5.: © Europska unija

Stranica 6.: © Europska unija

Stranica 8.: © Portugal, Ministarstvo planiranja i infrastruktura

Stranica 9.: © Češka Republika, Ministarstvo regionalnog razvoja

Stranica 10.: © Latvija, Ministarstvo financija

Stranica 11.: © Njemačka, Državno ministarstvo za europske poslove i regionalne veze Bavorske

Stranica 12.: © Regionalno vijeće jugozapadne Finske

Stranica 13.: © Regija Koruška, Austrija

Stranica 13.: © CEMR

Stranica 14.: © Confindustria

Stranica 15.: © Housing Europe

Stranica 16.: © Europska unija

Stranica 18.: © Biopark

Stranica 18.: © Regija Västra Göteland, Švedska

Stranica 19.: © Pixabay

Stranica 20.: © Kansens voor West

Stranica 21.: © DEV'UP Centre-Val de Loire

Stranica 22.: © MOT

Stranica 23.: © Kacper Kowalski

Stranica 24.: © Europska komisija

Stranica 27.: © Europska komisija

Stranica 33.: © Øyvind Lund/Regija Värmland

Stranica 34.: © Sjeverna središnja Švedska

Stranica 42.: Fotografija 4 © Klas Fritzon; fotografija 6 © Europski CBRNE centar, Sveučilište Umeå, Švedska; fotografija 7 © Carina Sundqvist

Stranica 43.: Fotografija 8 © Perry Nordeng/ESS

Stranica 44.: Fotografija Teijo Liedes © Antti Leinonen

Stranica 45.: Fotografija Silvia Martinelli © MAD

Stranice 46., 47.: © Europska unija

Stranica 53.: © Portos do Douro e Leixões

Stranica 54.: © Jared Q. Gerlach

OSTANITE U KONTAKTU

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
#CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyregion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

RegioNetwork

[yammer.com/RegioNetwork](https://www.yammer.com/RegioNetwork)

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
@CorinaCretuEU

Ured za publikacije

Europska komisija
Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku
Komunikacija – Agnès Monfret
Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles/Brussel
E-pošta: regio-panorama@ec.europa.eu